

ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ

4₇₈

ХОВТЕНЬ
ГРУДЕНЬ

1988

УКРАЇНСЬКИЙ ПЛАСТ

Конференція Українських Пластових Організацій

Америка - Аржентина - Бразилія - Канада - Латвія - Литва - Норвегія

Золота Пластова Булава ОРЛИНИЙ КРУГ

"ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ" - журнал новацьких виховників.
Виходить квартално.

Ч. 78.

Жовтень - Грудень 1988.

Редагус колегія в складі: Світлана Андрушків, Денис Беднарський, Андрій Витвицький, Андрій Вожк, Орест Гаврилюк, Стаха Гойдиш, Данило Даревич, Надя Кулинич, Наталка Курис, Теодосій Самотулка, Христия Санторе, Дарка Ушак, Оксана Тарнавська, Андріяна Шука, Ірко Юрчук і

*/це місце для Тебе, Братчику/Сестричко!/
Відповідальний редактор - Сірий Орел Орест.*

Рисунок на обгортці мистця М. Григорііва.

Відбито офсетом у Петройті. Наклад 200 прим.

Ціна поодинокого числа: 2.50 дол. Річна передплата: 10.00 дол.

Всі права застережені.

Copyright by Plast, Ukrainian Youth Organization, Inc.

Printed in U. S. A.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

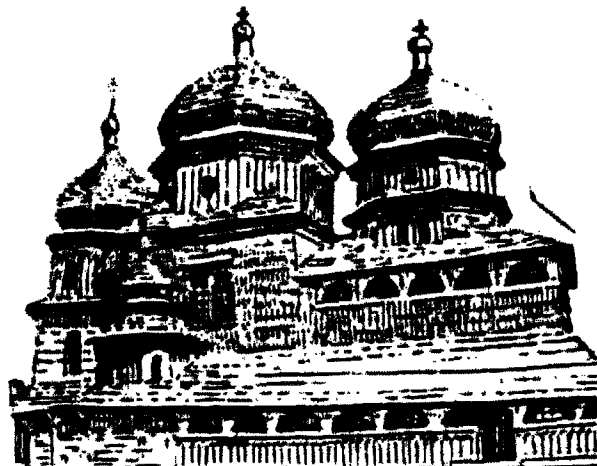
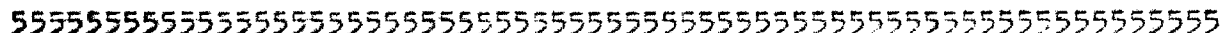
Orest Hawryluk, M.D.
1182 Stonecrest Drive
Bloomfield Hills, MI 48013
U. S. A.

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ:

Denys Bednarsky
35 Marsac Pl.
Newark, NJ 07106
U. S. A.

ЦЕ ЧИСЛО УФУНДУВАЛА ПЛАСТОВА СТАНІЦІЯ ЧІКАГО

Вогонь Орлиної Ради

1

Д О Р О Г І Б Р А Т Ч И К И Й С Е С Т Р И Ч К И !

Ми давно стояли на засаді, що в новацьких таборах повинні брати участь діти, які закінчили вісім років життя. На практиці, однак, показалося, що батьки зголошували до таборів уже сімлітніх дітей, а адміністратори оселі, хотючи йти на руку батькам, приймали їх до новацьких таборів. З того виринали різні труднощі. 7-літкам часто важко дати собі раду в таборі. Вони тужать за хатою, зокрема за мамою. Потребують більше стислої опіки й нагляду та помочі, ніж ми звикли давати дітям у новацькому таборі. Нормальна програма новацького табору для них за важка. Не можуть витримати через три тижні таборування.

Зарисувалося питання: Чи повинні 7-літні діти брати участь у новацьких таборах? Якщо так, то який підхід примінити до них, яку програму переводити з ними?

Цього року на пластовій оселі "Бобрівка" в ЗСА Старий Орел перевів експериментальний табір для 7-літніх новачат. Цей табір дав нам відповіді на поставлені вгорі питання.

У таборі, який властиво був підтабором нормального новацького табору, взяло участь 12 новаків і новачок, з п'ятьма членами провуду. Підставою програми підтабору була новацька вмільість "Сторожі Рідного Вогнища".

Ми довідалися, що 7-літні діти можуть таборувати, під стисло визначеними умовами. Час таборування для них повинен не переходити двох тижнів. Вони потребують окремої програми, пристосованої до їхнього віку й спроможностей. Така програма для 7-літніх таборувиків опрацьовується на підставі здобутого цього року досвіду.

Ми будемо інформувати Вас біжучо про те, як розв'язувати питання таборування 7-літків. А тим часом хочемо поділитися з Вами доброю вісткою, що знайдено розв'язку цієї проблеми.-

Щиро вітаю Вас:

С К О Б !

Старий Орел Орел

Документи Наших Днів

КОНФЕРЕНЦІЯ Українських Пластових Організацій

Австралія — Аргентина — Велика Британія — ЗСА — Канада — Німеччина

Головний Булавний УПН-ів Торонто, 5 травня 1988 р.

55/88

ГОЛОВНА ПЛАСТОВА БУЛАВА

До

Підготовчої Статутової Комісії X-ої КУПО

Справа: Зміна назви УПН

На сходах Пленуму ГПБ 21 листопада 1987 року схвалено одноголосно щоб справу зміни назви: "Улад Пластових Новаків" на "Улад Пластунів Новаків та "Улад Пластових Новачок" на "Улад Пластунок Новачок" передати до Підготовчої статутової комісії на X-ій КУПО, подарчи обґрунтування.

До попереднього обґрунтування подаю додатково:

1. Діти, які є в новацтві, думають, що вони пластуни. Вони й не можуть інакше думати, бо вони приходять кожного тижня в пластовому однострої на пластові сходи. Така очевидна пластова форма не проявляється в такій мірі навіть в УПЮ.
2. Батьки дітей новацтва думають, що їхні діти є пластуни з тих самих причин, що й новацтво.
3. Навіть більшість членів Пласту /УПЮ, УСП і УПС/ не знають, що новацтво не має права називати себе пластунами.

З того бачимо, яка є в Пласті аномалія. Мабуть нема нігде такої організації, щоб її члени не знали, що їх організація не визнає за таких, за яких вони себе уважають.

4. Кандидати на новацьких виховників дсвідуються шойно на вишколі виховників, або з правильника УПН, що новаки не є ще пластунами. Тоді в них постає сумнів чи новацтво є Пласт, чи пів-Пласт, пів-садочок.
Тому виробляється в багатьох почуття меншевартости новацького виховника і задля більшого престижу переходить працювати в УПЮ. На тому терпить виховна праця в УПН, а УПН є підстава Пласту, бо там починається засвоєння пластових прикмет, від яких залежить як буде виглядати Пласт в майбутньому. Якщо виховна праця в УПН проходить неправильно й несистематично, діти втрачають ентузіазм, зацікавлення Пластом і такий негативний стан переноситься до УПН. В парі з тим у батьків також виробляється погана опінія про Пласт

Тому треба піднести престиж новацьких виховників і дбати, щоб не втратити ані одного досвідченого виховника /-ці/ в новацтві. Теперішня назва УПН є в значній мірі перешкодою до піднесення престижу новацьких виховників /-ниць/.

Завваги до opinii Статуткової Комісії Сої КУПО

Пропонована зміна назви УПН не порушує ідейних основ і не послаблює одности Пласту, його устрєвої подібности, а радше скріплює їх. Тому завваги ГПРади в "Пластових Вістях" ч. 185/47 безпідставні.

Це, що новацька обіцянка є трохи інакша від пластової присяги, не є ніякою перешкодою, бо одна другій нічим не суперечить, а є лише сприйемливішою й зрозумілою для даного віку.

Те все, що Статутова комісія у своїй opinii вичислила, що є, немов перешкодою до зміни назви УПН, є формалістичного характеру, а формалістика, яка не йде в парі з життєвими змінами й потребами, є властиво тією перешкодою, що зупиняє нормальний процес успішного виховання у Пласті.

Вірю, що Статутова комісія X-ої КУПО розгляне цей внесок з позитивним наставленням і подасть пропозицію зміни назви УПН для схвалення X-ій Конференції Пластових Організацій.

Бажаю Вам успіхів і здоров'я привітом

С К О Б !

/-/ пл. сен. Іван Франів
головний булавний УПН-ів

МУДРІСТЬ

СІРИХ ОРЛІВ

Сірий Орел Надя.

С Х О Д И Н И

Сходи́ни – це наше щотижневе заняття з новацтвом. Сходи́ни мають бути цікаві та різноманітні.

На схода́нах ми підготовляємо новаків до заяви вступу, до новацької проби, до вмілості. Це наша мета. Щоб досягнути нашу мету, ми потребуємо цілий ряд сходи́н чи інших занять /около 10/.

На схода́нах ми переходимо одну точку /або частину/ з вимог до проби чи вмілості. Це наша тема, це наша провідна думка сходи́н. Усі інші складові частини сходи́н мають бути до теми. Не можна давати на схода́нах дві теми.

Сходи́ни мусять мати програму. Програма – це упорядкована тема сходи́н, це хід думок, в якому порядку ми будемо нашу тему передавати. Ці частини сходи́н ми зємо точками сходи́н або елементами сходи́н.

Найважливішими складовими частинами сходи́н є: розповідь, гра, та пісня. Ці частини мають бути на кожних схода́нах.

Допоміжні частини сходи́н, це: майстрування, рисування, малювання, самодіяльна гра, новацький танок, загадки. Вони не мусять бути на кожних схода́нах. Їх уживаємо в міру потреби.

Кінцевою точкою перед закриттям є новацькі розмови. Ми починаємо, а новаки продовжують. Найкраще починати розмову про розповідь, чи іншу частину сходи́н. Також можна говорити з новаками про те, що є тепер для них цікаве, чи про актуальні події. Не питатися, чи їм сходи́ни подобалися.

Ідеальний час сходи́н: 90 хвилин. Часто є важко вгадати, як довго декотра точка буде тривати; тому краще запланувати сходи́ни довші, бо тоді можна пропустити одну точку. Братчик мусять мати все в запасі гру на випадок, коли сходи́ни закінчатся за скоро.

Час поодиноких точок сходин: відкриття - до 5 хв., розповідь - 10-15 хв., гра - 5-10 хв., пісня - 5-10 хв., майстрування - 10-20 хв., рисування - 5-10 хв., самодіяльна гра - 10-20 хв., новацькі розмови до 10 хв., закриття до 5 хв.

При укладанні програми сходин треба пам'ятати, що точки повинні чергуватися: після спокійних точок, як: розповідь, пісня, спокійна гра, рисування, майстрування, загадки - мають бути рухові точки, як: рухова гра, самодіяльна гра, новацький танок /це пісня з рухами/. Рівнож точки повинні так чергуватися: тиха точка - новаки слухають, голосна точка - новаки говорять, співають.

При писанні програми треба записати назви розповідей, гор, пісень та іншого, як рівнож джерела - де з ними шукати. Це придасться в майбутньому.

Щоб сходини вдалися, щоб новацтво скористало, щоб ми досягнули мету - до сходин треба добре підготуватися. Найперше треба написати програму. Відтак пошукати за відповідними матеріалами. Розповідь /нову/ треба кілька разів перечитати та собі переказати. Пісню треба знати напам'ять - і слова і мелодію. Можна собі допомогти інструментом або платівкою /лентою/, або попросити когось, щоб навчив рій співати. У грі треба знати: назву, перебіг гри /треба вміти добре пояснити/, правила гри. Майстрування треба перше самому зробити, щоб знати, чи це легко і чи новауи це зможуть зробити та як швидко, якого матеріалу треба, та щоб мати вправу показати новакам. До рисування треба мати ілюстрації, щоб новаки могли відрисувати. До самодіяльної гри треба знати казку, треба принести матеріали з яких можна було б зробити відповідні строї. Загадки принести зі собою /Готуйсь, Веселка, читанки/.-

Сірий Орел Євген.

Н О В А Ц Ь К И Й З М А Г

Новацький змаг це рід зайняття, що його вживаємо для перевірки знання новаків. Такий змаг можемо переводити на закінчення проби, на закінчення змагань в рою чи гнізді, з нагоди річниць Листопадового Зриву, Свята Юрія, або просто для перевірки засвоєння новаками поданого їм матеріалу.

Щоби перевірити знання новаків, переводимо змаг в осередку що три місяці, в таборі кожного тижня. Такий новацький змаг можна перевести тільки в терені /на прогулянці чи в таборі/, його не можна переводити в домівці, бо тоді він тратить весь ефект і перестас бути змагом, а стає іспитом. Знова ж іспитів в новацтві зовсім немає.

Змаг з новаками треба підготувати заздалегідь. Перш за все виховник, що його хоче перевести, мусить написати програму змагу, виписуючи точно всі питання чи завдання, що їх виховники мають питати на поодиноких пунктах. З практичного боку число пунктів

залежить від кількості виховників, що можуть допомогти даний змаг перевести і вони по одному стоять на кожному з провірних пунктів. З огляду на коротку трасу число пунктів не повинно бути велике, так щоб поміж пунктами було досить місця на знакування. До проби практичним показався змаг з 3 - 5 пунктами; менше число пунктів робить змаг за тяжким та перевтомлює дітей /і виховників/, а більше число пунктів роздрібнює питання.

Коли ми маємо вже число пунктів, тоді розділяємо всі вимоги /на пр. до проби, коли змаг є на закінчення проби/ та всі пункти так, щоб тяжкий і легкий пункти зі собою чергувались. Потім всі вимоги ми переминяємо на питання й практичні завдання до виконання, та встановлюємо систему точкування, тобто яке найбільше число точок, що їх новак може здобути на кожному пункті, скільки всіх точок може здобути на цілому змагу, та скільки точок є перехідними. Новак, що здобув менше точок, як перехідна кількість, змагу не пройшов. За перехідну беремо звичайно половину всіх точок можливих. Слід, одначе, тямити, що при здаванні проби рішальним є факт допущення до проби; т.зн. не можна відмовити новакові признання проби тільки тому, що він добув мало точок на змагу.

При писанні програми змагу ми мусимо устійнити, яку форму змагу ми будемо уживати. Для цього, між іншим, потрібне загальне знання терену, на якому думаємо перевести змаг. Коли сама траса може бути пряма, або хвилюватися, сам змаг може мати форму замкненого кола, або мати початок і кінець. В цій другій формі змаг мусить мати вихідний пункт, звідки новак виходили б та кінцевий пункт, де новак сходилися б після закінчення змагу. Братчики на тих двох пунктах мусять дітей забавляти легкими грами, які дітей не мучили б, для відпруження. Ця форма є добра тоді, коли ми маємо більше виховників, згл. як в цьому випадку два виховники не беруть участі в перевірці знання новаків. Коли ж траса має форму замкненого кола /тоді вихідний пункт є рівночасно кінцевим/, то тільки один виховник бавиться з новакими. Якщо будемо мати лиш стільки виховників, кільки пунктів, тоді не будемо мати нікого для обсадження спільного - вихідного й кінцевого пункту. В такому випадку перед початком змагу кожний виховник бере зі собою однаковою кількістю новаків і йде на свій пункт. Тут на знак свистком гніздового він перепитує їх та пускає дальше за знаками, - поодинокі чи гуртом /це залежить від змагу/. Для цієї форми змагу кінець змагу є тоді, коли новак повернуться до того самого виховника, від якого вийшли. Така форма змагу забирає найменше часу, але за те найкраще надається на змаг, де новак йдуть від пункту до пункту групами /роями/. В змагу з вихідним пунктом, без огляду на те, чи змаг має форму круга, чи є прямим, виховник на вихідному пункті висилає новаків поодинокі або групами що кілька хвилин. Такий змаг триває тоді довше.

Якщо ми переводимо перевірку проби, тоді змаг повинен бути індивідуальний і з точкуванням маємо дві можливості:

1. Виховник на пункті дістає список новаків з поданими на списку питаннями й завданнями до виконання. Коли новак приходить і голоситься, виховник подає питання за порядком, записуючи точ-

ки під даним питанням напроти прізвиська новака, - а по всіх питаннях він підсумовує всі точки. Новак носить зі собою картку, на котрій записує всі знаки.

2. Новак приносить зі собою крім картки, де записує знаки, також картку, де є його прізвиське та зазначені числами окремі пункти. Виховник на провірному пункті має тільки питання зі зазначеними під кожним питанням точками. Ті точки новак може здобути, коли він відповість вповні на питання, або правильно виконає завдання. Коли ж він відповість тільки частинно, дістає тільки частину точок. Коли він не дасть відповіді, або не знає, як забратися до виконання завдання, дістає "0". Отже коли новак голоситься на пункті, виховник дає питання, записує собі точки, підсумовує їх і тоді суму записує новакові на картці. Якщо новаци приходять групами, тоді група носить зі собою список членів даної групи, де виховники на пунктах записують точки.

Коли новак бачить на своїй картці, скільки він здобув точок /це є важне, коли новаци переходять змаг групами/ і має можливість порівняти їх з точками іншого новака, тоді трапляється, що він часто повертається назад на пункт зі скаргою, що він "замало дістав точок", бо мовляв він "знав ліпше", як другий новак і т.п. Виховникові тоді приходиться в'яснювати правильність оцінки та боронитись перед огірченням новака, що "братчик несправедливо давав точки". Щоб оминути цього, найкраще вживати букв замість чисел. Кожний пункт дістає свої букви рівновартні числами від 1 до 5 так, що виховник на пункті не буде вживати чисел. Новак не знає, чи він дістав за свою відповідь найбільше точок, чи zero і з цієї причини вже нема затримки.

При підборі питань треба їх так розділити на пункти, щоб на одних пунктах діти відповідали, а на інших щось практичного виконували. Ці пункти ми потім на змагу чергуємо, щоб діти мали все після тяжчого пункту відпочинок. Мінусів ми не записуємо, бо кандидат на мінуси взагалі не повинен брати участі в змагу.

Точкувати найкраще так: за дуже добру відповідь - 3, за добру - 2, за слабу - 1, а коли немає відповіді - 0. Більше точок звичайно непрактичні при обраховуванні. Крім точок на пунктах ми додаємо ще 10 - 25 точок, які включають функції, що їх новак виконує дома чи в таборі, а це неможливо перевірити на змагу. Це особливе відноситься до змагу до проби, де на пр. замітання, чи стелення ліжка не маємо змоги перевірити на змагу, але про що може братчик найкраще сказати або мама дома. Ці точки охоплюють також поведінку новака на зайняттях як і після них. Сума всіх точок на змагу не мусить бути якраз постійно 100, а може бути менша.

Коли маємо готову програму змагу, тоді цей, що її укладав, іде в даний терен, щоб визначити трасу. Найкраще визначувати трасу того самого дня перед змагом, бо тоді є менша можливість, що знаки через ніч можуть бути частинно знищені. Дорога не повинна бути довша, як 1 кілометр / 2/3 милі/, бо змаг не є для перевірки

ки ходу, тільки знання. Парк чи ліс, куди б новаки мали йти, повинен мати стежки, бо це влегшить знакування. Де немає стежок, знаки повинні бути дуже густо, щоб діти не заблудили. Малий відтинок траси може бути знакований розсипаною білою крейдою чи мукою, інший за шнурком, протягненим поміж деревами, але так, щоб стоячи на початку не можна було бачити кінця шнурка. Тут однак треба бути обережним, бо хід за шнурком є зі заслоненими очима і тому шнурок мусить бути протягнений в такому місці, де немає кущів чинизьких гілок, які могли б дітей /з прислоненими очима/ подрапати. Найкраще на початку й при кінці шнурка дати окремі пункти.

Найкраще переводити змаг до проби зараз по таборах, бо підготовку до проби треба закінчити перед табором. Тоді здадуть пробу тільки ті, що не здали її в таборі /на пр. не могли їхати в табір, або таборова програма не мала змагу до проби/, а інші тоді на змаг не підуть.

Іменування з проголошенням висліду змагу можна перевести зараз після змагу, але найкращий ефект мають іменування на вогнику. Знова ж не практикується вогника зараз після змагу, бо це дало б дітям за багато вражень на один раз. Тому найкраще влаштувати вогник з іменуванням на слідуючий день. У таборі, коли змаг є вранці, маленький вогник є можливий того ж дня вечером.

Змаг є дуже гарним заняттям для новаків, тому докладаймо як найбільше зусиль при його переведенні, щоб він випав як найкраще. А це залежить виключно від нас - новацьких виховників.-

Сірий Орел Надя

З А С Т У П С Т В О Н А С Х О Д И Н А Х

Коли братчик/сестричка не може перевести сходин, можуть зробити так: а/ відкликати сходини /не добре/.
б/ пошукати заступника /другого братчика: сходини двох роїв/.

Щоб далеко не шукати за заступниками, на початку праці треба намітити заступників. Заступником може бути братчик із вишколом, або хоча з практикою, котрий кожночасно може перевести сходини з розм. Йому треба дати програму сходин, або хоча тему сходин, щоб і йому було легше і щоб новаки з тих содин скористали.

Можна дістати помічників. Помічник - це юнак, що хоче бути братчиком. Він ходить на сходини новаккі та приглядається праці. Братчик може його підучити, як переводити сходини, дати йому готову програму, пояснити як усю це зробити і хай він пробує. Поки він буде пробувати перевести сходини самостійно, хай він на сходинах переводить деякі точки. І заступники й помічники можуть переводити вмілості.

ЩО РОЗКАЖЕМО

НОВАЦТВУ?

С. Гойдиш.

В Е Ч І Р Б А Й О К

Новачки! Чи ви любите слухати, як розказують байки?

А може хтось знає якусь гарну байку, - розкажіть! Ми радо послухаємо!

Чи подобається вам ця байка? Чому? А хто в ній виступає?
/Люди, птиці, звірі/.

Тепер ви вже знаєте, що таке оповідання, де говоримо про звірів, птиць, дерева, що говорять, наче люди. Це названо байкою.

Байки люди знали вже дуже, дуже давно. Ще перед Христом, 500 років, жив у Греції славний байкар, Езоп, що писав чудові байки. І український нарід має свої байки та своїх байкарів.

Хто з вас знає, як називається такий письменник, що писав українські байки?

-Іван Франко.

-А ще хто?

-Гребінка, Леонід Глібів.

-Чи хтось із вас знає, хто це був Франко? Він був письменник. А що він писав, крім байок?

-А "Лиса Микиту" ви читали? Франко писав дуже багато, писав вірші, повісті, оповідання, поеми, драми, - і багато інших гарних писань.

Іван Франко народився в селі Нагуєвичі, недалеко Дрогобича. Ви певно вже чули, що біля Дрогобича і Борислава є багато нафти в землі. Батько Франка був ковалем. Франко сам описав свої дитячі літа. Він згадує, що батькова кузня стояла посеред села.

Просторий будинок, покритий бляхою. Посередині кузні велике паленище, де горів невеликий, але міцний огонь. Батько Франка набирив вугілля на велику залізну лопату та підкидав на паленище, що на ньому лежала жмінка принесеного з хати розжареного вугілля. Андрусь, помічник батька, ловив за жердку та надував міх. Міх набирив повітря, дув на вугілля і вогонь починав розсвічувати темне нутро кузні, освічував стіни, що на них висіли різні знаряддя, освічував обличчя тих, що приходили до кузні. А до Франкового батька ціле село сходилося на розмови та поради. А як любили Франкового батька в селі! Як поважали! Бо був добрим та чесним чоловіком.

А Іван Франко /він був тоді ще маленьким хлопчиком/ сидів на вугляній скрині та прислухувався, як у мішку щось хропіло, неначе хто стогнав та плакав. Андрусь, жартуючи, казав малому Івасеві, що в тому мішку сидить люта баба. Вона звідтам курить димами та дітей забирає.

Малий Івась любив слухати казки. Він часто вечорами сідав у кузні, а стара няня "велика Остина" розказує про духи, мари, опирі. А ще була друга служниця, яку Франко називав "мала Остина", бо їй на ім'я було теж Остина. Вона також сяде прядти при кужелі /кужиль - це прилад до прядення ниток/, співає, або розказує казки. А тут ще Андрусь каже, що люта баба сидить у мішку. О, як він боявся тої баби, але батько успокоював його, кажучи: "то вітер, синку, в мішку гуде!"

Франко ходив до школи зразу в Ясениці Сільній, а відтак у Дрогобичі до гімназії, а опісля у Львові на університет. До школи в Дрогобичі прийшов у простій сільській одежі і сів в останню лавку. Зразу ніхто не звертав уваги на скромного, незнайомого хлопця. Але не довго, так було. Вже на шкільній лавці можна було пізнати по Франкові, що він небуденний хлопець. У нього був ясний розум, а в великих, голубих очах видно було сильну волю.

Життя Франка було важке. Він мусів важко працювати, щоб не пропасти з нужди, а до того поляки переслідували його.

Франко написав збірку байок "Коли ще звірі говірили".

Чи хтось із вас знає якусь Франкову байку? Як вам подобається ця байка? Кого представив Франко у цій байці? /Характеристика типів байки - добрі вони, чи злі? Чи так поступили б новачки?/

Іван Франко помер у Львові та похований на Личаківському кладовищі. /Можна теж розказати зміст Захаря Беркута - поділюючи його на два-три вечори/.

ЛЕОНІД ГЛІБІВ. Чи знаєте ви пісню:

Стоїть гора високая,
А під горою гай...
Зелений гай, густесенький,
Неначе справжній рай.

Під гаєм в"ється річенька,
 Як скло вона блищить,
 Долиною зеленою
 Кудись вона біжить.
 Край берега, у затишку
 Прив"язані човни,
 А верби три схилилися,
 Мов журяться вони.

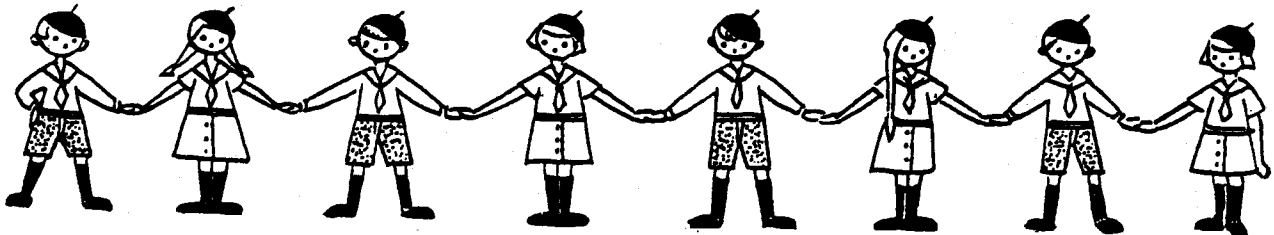
Цю пісню написав Леонід Глібів. Леонід Глідів, це теж український байкар. Народився він на Полтавщині, на Східній Україні. Батько його був управителем маєтку українських панів. Чудова полтавська земля, прегарні краєвиди, зелені розлогі левади, квітучі сади, так і полонили душу малого Леоніда. У власника маєтку була велика книгозбірня, куди часто заходив Леонід. Бувало прийде до тої кімнати, де були книжки, а там тихо, мов у святині. Пан Родзянка /так він називався/ запримітив його одного разу у книгозбірні, повів по кімнатах, показав йому різні книжки, та заохочував, щоб той учився та читав багато.

Першу науку дала Леонідові його мати та місцевий священик. Опісля до гімназії поїхав він у Полтаву. Та недовго він там побував, бо батько його захворів і Леонід мусів знову повертатися на хутір.

Перший свій вірш, "Сон", написав ін, коли мав 15 років. Учитель прочитав цей вірш, похвалив та сказав, що Леонід повинен працювати над собою та дальше писати. З того часу Леонід писав аж до кінця свого життя. Найкращі його твори - це байки. Ось я вам прочитаю./Вибрати кілька байок та прочитати/.

Ви чули, новачки, яка гарна українська мова в цих байках? І все, все довклоа в цих байках наше, українське. І ліс і небо, і поле, і звірі і квіти, думають і говорять по українськи. А всюди бачимо гарні думки про правду, любов, про чесне життя, про те, що нікому не вільно робити кривди. Так гарно писав "дідусь Кенир" /так назвав себе Глібів від тої хвилини, як сусіди дали це прізвиське його батькові, який привіз співучого канарка додому/. "Кенир" - це канарок. І таке власне прізвиське вибрав собі Леонід Глібів.

А коли ще матимемо час - знову розказуватимемо собі байки, або Івана Франка, або Леоніда Глібова. Згода?

ПРО ГОРДОГО БОЯРИНА МАРКА ПУТЯТИЧА

Жив давним-давно у княжому Галичі боярин Марко Путятич. Його замок стояв над самим берегом Дністра, а в ньому жив боярин враз із своїми хоробрими дружинниками. І звідтіля вирушав він на вороному коні на чолі своїх воїв у похід на половців поганих. А половці вже здалека пізнавали, що це боярин Марко їде, та боялися дуже, бо знали, що добра їм не буде.

І от одного ранку вирушив боярин знова зі своїми лицарями на половців. У першому бою побив їх війська, на пух розторочив. Підїздить тоді до нього сам хан половецький:

-Великий ти, Марку, войовник, що моє військо в пух розбив. Дозволь же мені тебе у своєму наметі погостити!

І кажуть Маркові вої його:

-Не йди, боярине! Не слід тобі у половців поганих гостювати!

Та не послухав гордий Марко їхньої ради. Зсів із коня та пішов у намет ханський, золотом тканий. А в наметі зустріла його ханова дочка, вся в золоті та в дорогих намистах.

-Втай, лицарю великий!- сказала вона, та подала йому чашу кумису половецького. Вихилив Марко чашу та очі йому, мов туманом покрилися. А хан лиш усміхнувся, погладив борідку, та каже:

-Бери, Марку, мою дочку собі за дружину, та й покинь нас, половців, воквати.

-Добре!- каже Марко.

І кажуть Маркові вої його:

-Не слід тобі, боярине, з половчанкою поганою дружитися!

Та не послухав їх Марко. Одгуляв весілля у степах половецьких та повіз половчанку у свої тереми у Галич.

І зразу змінився замок боярина Марка, як половчанка у ньому господарити стала. Зникли сторожі, що весь день по мурах у лискучих панцирях ходили, а замість них тільки погані половці по замку вешталися. Покинули Марка його дружинники - не хотіли половчанці поганій служити. Один лиш остався старенький дружинник Судислав, що Марка ще малим хлопчиком на руках носив. Той не хотів свого пана покидати.

І мав Марко три донечки, мов зіроньки ясні, та не любила їх мати-половчанка. Ними то весь час старий Судислав піклувався, та дивних-дивних казок їм розказував. Про Либедь князівну та про Руслана, про Кожум'яку, що сам страшного змія поконав, про Галицю-княжну прекрасну.

А половчанка весь час біля боярина заходила:

-Ідьмо,- каже, -ідьмо у степи половецькі. Чого тобі тут у Галичі сидіти, князеві Романові служити? Ось там у мого батечка ти сам мов другим ханом станеш...

Вмовляла, вмовляла, аж і погодився боярин.

І просив його старий Судислав:

-Не їдь, боярине, у землю чужу! Рідна земля тебе проклене, Дністер старий тебе покарає, коли ти свій край покинеш!

Та Марко слухав його з насупленими бровами і ні слова не відповів, а сам наказав скидати своє добро на вози та везти у Половеччину.

День та ніч бігали половці по бояриновому замку, день та ніч носили золото-срібло, дорогі чаші та миси, лискучі шоломи, панцирі, щити та мечі. Та все складали на вози.

День та ніч їхала валка за валкою возів із замку бояринового у степи половецькі. Аж ось уже все вивезли, тоді то прикликав боярин до себе свої доні.

-Збирайтеся швидко,- сказав. Доволі у Галичі князеві я наслужився. Ідемо тепер у степи половецькі панувати.

А донечки, коли це почули, так і притулилися всі три до старого Судислава, та кажуть хором:

-Не підемо ми, батеньку, зі землі рідної! Налто вона нам мила!

І скипів люттю боярин, витягнув меча, та хотів кинутися на своїх дочок. Та в ту мить зашуміло-загуділо у замку і до кімнати влетів великий чорний орел. Одним помахом дзьоба розбив голову поганій половчанці, а до Марка промовив людським голосом:

-Недобре ти зробив, Марку Путятичу, боярине гордий, що свого князя зрадити - чужому служити хотів. Оце за кару, довго - довго по світу блукатимеш, поки знову, покуту відбувши, в рідний Галич повернешся.

І пішов Марко з похиленою головою, а замок нараз став весь у вогні. Тільки що вспів Судислав Маркових дочок ухопити та в срібне плесо Дністра втекти, бо другої дороги не було.

І по сьогодні, кажуть, у місячну ніч виходить із Дністра старий дід у блискучій зброї, а біля нього танцюють три русалки. Кажуть, що то вірний Судислав виглядає свого боярина, що спокутує свою зраду та має повернутися знова у рідний Галич.-

Два півники

Боролися на подвір'ї хлоп'ята.
— Пусту, ну, пусту,— просив Володька, коли Льонька спритно сів на нього.

— Ех, ти,— жартував з онуком дід Іван. — Мало каші їв та борщу, от і не можеш звернутися.

Як в'юн, закрутився під Льонькою Володька і таки зумів скинути супротивника.

— Ти чого не вставав? — підступив захеканий, розчервонілий Володька до Льоньки.

— Бо поборов тебе. Скільки захочу, буду сидіть.

— Не будеш.

— Буду.

— Не будеш!

— Буду!

— Ти що хочеш? — стиснув маленькі кулачки Володька.

— А ти що? — набундючився Льонька.

— Ти скажи, що ти хочеш? — ступив крок уперед Володька.

— Ти скажи,— відштовхнув Володьку Льонька.

— То ти ще й задираєшся? — мовив Володька і підняв худенькі плечі.

— А тільки займи,— опустив голову Льонька.

— І займу.

— Ну, займи.

— Ей, хлопці, дивіться сюди. Сюди, кажу, дивіться,— відірвав від важливої справи Володьку і Льоньку дідусь.

Під бузком біля тину войовничо стояли один проти одного молоденькі півники.

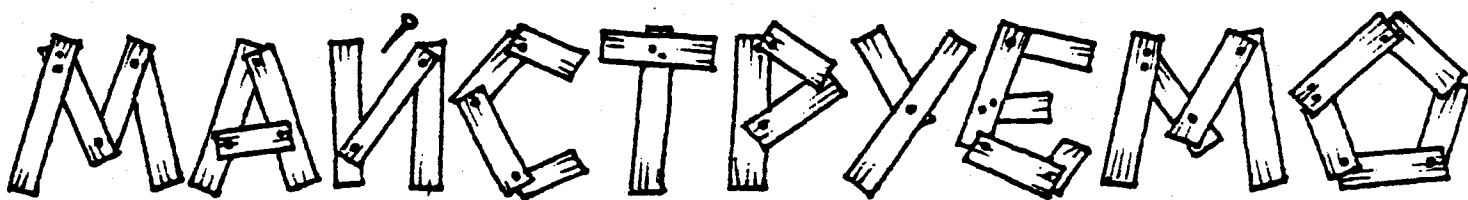
— Чи не схожі ви на них? — лукаво запитав дід Іван.

Хлопці присоромлено глянули на дідуса, а тоді Льонька сказав:

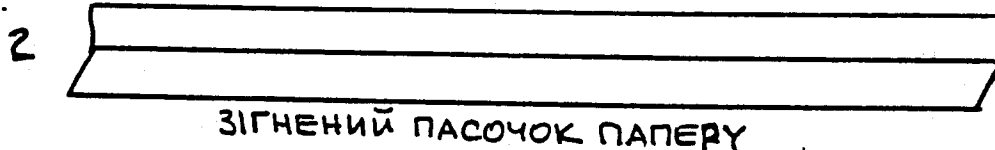
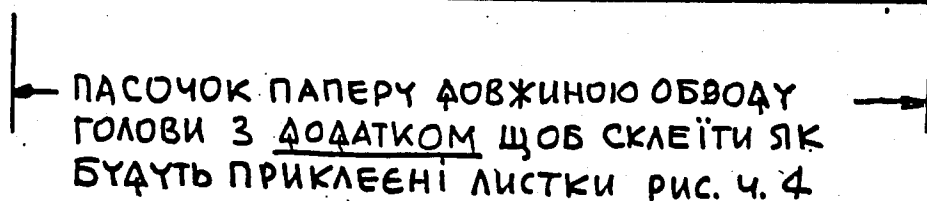
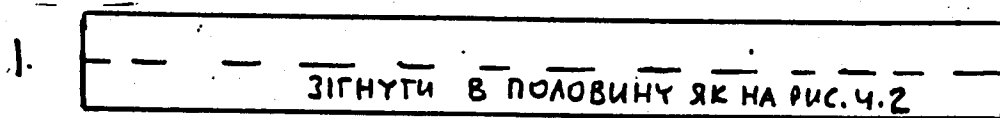
— Не схожі. Ходім, Володь, купатися.

Володимир ШЕВЧУК.

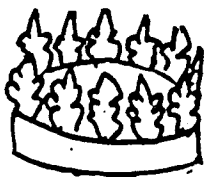
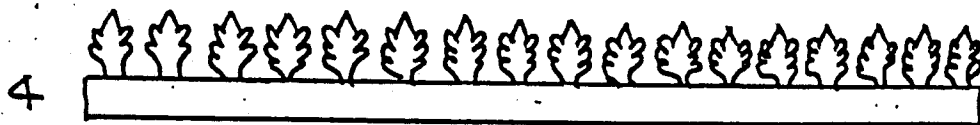

КНЯЖА КОРОНА З ОСІННИХ ЛИСТКІВ

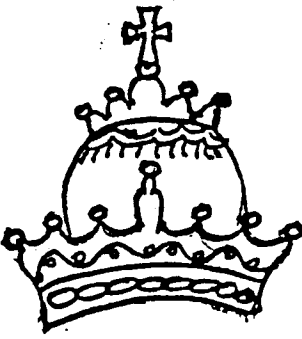
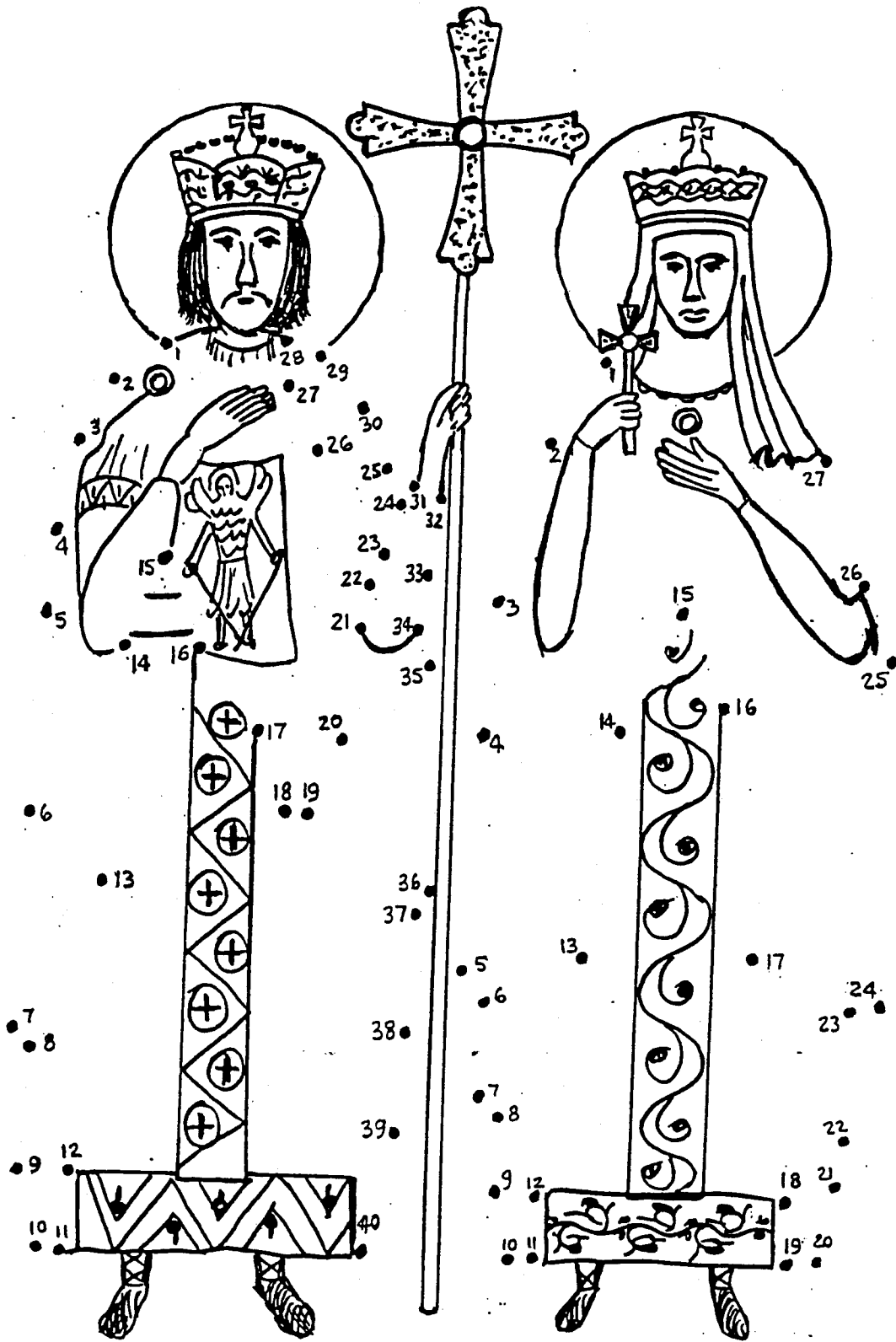

ПОМАЗАТИ ВСЮ ПЛОЩУ 'Б' КЛЕЕМ І ЗІГНУТИ НАКРИВАЮЧИ ПЛОЩУ 'А'

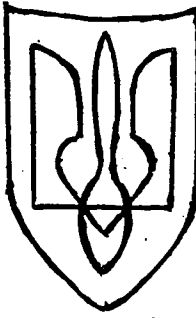

ГОТОВА КОРОНА

КНЯЗЬ ВОЛОДИМИР ВЕЛИКИЙ І КНЯГИНЯ ОЛЬГА
 ВОЛОДАРИ КИЇВСЬКОЇ ДЕРЖАВИ РУСИ-УКРАЇНИ
 988Р. ПРИНЯЛИ СВЯТУ ХРИСТІАНСЬКУ ВІРУ
 І ОХРІСТИЛИ ЦІЛИЙ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД.

1	— жовтий колір
2	— бронзовий
3	— синій
4	— зелений
5	— білий

СВІТОВА ФЕДЕРАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ
ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТИ СПІВАЮТЬ

П Л А С Т О В Е О Т Ч Е Н А Ш

Отче наш, Отче наш, Отче наш
 Ти котрий єси на небі,
 Нехай святиться імя Твоє
 Отче наш .

Нехай прийде царство Твоє,
 Нехай буде Воля Твоя,
 Як на небі так і на землі.
 Отче наш.

Хліб щоденний наш,
 Дай сьогодні нам,
 І прости нам провини наші
 Як і ми їх прощасмо
 Довжникам нашим.

Отче наш, Отче наш, Отче наш
 І не введи нас у спокусу,
 Але визволи нас від лукавого.
 Отче наш.

ВПАВ СНІЖОК

Слова: М. Петрів

Музика: Сестричка Зеня

ВПАВ СНІ-ЖОК ВПАВ СНІ-ЖОК ГЕЙ ЖЕ ХЛОП-ЦІ, ДО СА-НОК! ХТО ЗМЕР-ЗЛЮХ, ТОЙ ХАЙ ТРЯСЕТЬ-СЯ

ХТО КО-ЗАК НЕ-ХАЙ СМІ-ЄТЬ-СЯ! ГЕЙ ЖЕ РАЗОМ НА ГОР-БОК, ГЕЙ ЖЕ ХЛОП-ЦІ ДО СА-НОК

Впав сніжок! Впав сніжок!
 Гей же, хлопці, до санок!
 Хто змерзлюх — той хай трясеться,
 Хто козак — нехай сміється!
 Гей же разом на горбок,
 Гей же, хлопці, до санок.
 Впав сніжок! Впав сніжок!
 Гей, дівчата, до санок!
 Вітер, що сердито дує,

Не страшний нам, — він гартує,
 Дасть рум'янці, мов квітки,
 Гей, дівчата, за санки!

Гей же разом! раз, два, три!
 Розступіться всі вітри.
 Дармо, вітре, дармо гониш,
 Нас не спиниш, не здогониш,
 Бо з'їжджаємо згори!
 Гей же, разом! Раз, два, три!

"Готуйсь".

Весілля мороза:

Народна пісня

От со-ро-ки бі-ло-бо-ки ко-ро-вай ві-ра-ють, а га-ли-чки мі-ща-но-чки пі-сні все спі-ва-ють
 Ві-тер сви-ще у ду-ди-чку, а ви-ро-на кри-че, мо-ло-да-и ве-се-ла-и смі-єть-ся та пла-че.

Новоцький Танок

Кривулька. Народна пісня

Ми кри-во-му тан-цю, ми кри-во-му тан-цю не ви-ве-де-мо кін-ця.

2. Дівки, молодіці (2) терем будували.
3. Терем будували, (2) вікон не виймали.
4. Щоби не вилітав (2) свиний соколонько.

5. Щоби не виносив (2) дівочі краси.

6. Бо дівоча краса (2) у пиві купалась.

7. У пиві купалась, (2) у меді змивалась.

Увага: Діти держать себе за руки і ведуть кривий танок, співаючи.

Ходить гарбуз.

Мірно

Народна пісня

Хо-дить гар-буз по го-ро-ду, пи-та-єть-ся сво-го ро-ду: «Ой, чи жи-ві, чи здо-ро-ві всі ро-ди-чі гар-бу-зо-ві?»

- Чи здо - ро - ві
2. Обізвалась жовта диня, гарбузова господиня: «Ще живі»
 3. Обізвались огірочки, гарбузові сини й дочки: «Ще живі»
 4. Обізвались буряки, гарбузові свояки: «Ще живі»
 5. Обізвалась бараболя, а за нею і фасоль: «Ще живі»
 6. Обізвалась морковниця, гарбузовал сестриця: «Ще живі»
 7. Обізвався старий біб: «Я іздержав увесь рік, «Ще живі»
 8. Ой ти гарбуз, ти перістий, із чим тебе будем їсти? Миску пшона, шматок сала, } (2)
от до мене вся приправа.

Увага: Назначується із гурта: гарбуза, диню і т. д. Про кого співається, до того підходить гарбуз. Останній куплет співають жваво, побравшись за руки в коло, а гарбуз по середині пританцює.

Барвінок.

Весело

Народна пісня

Там на го-рі бар-ві-нець, по три гро-ші жін-ка мо-ї ми-лі па-ня-ноч-ки по-сі-дай-те враз.
на до-ли-мі бар-ві-нець, два та-ля-ри дів-ка про-си-ли вас ма-ті-ноч-ки,

Па - - ня ноч - - ки,
ма - - ті ноч - - ки,

Увага: Гурт в колі. — По середині двох дітей. Заспівають «осідайте» — тоді обое в колі сідають. Відтак: по-оставайте, поклоніться, поцілуйтесь, і т. інше.

Ягілочка.

Allegretto

Народна пісня

Я - - гіл, Я - гі - - лоч - ка У - ста - ла ра - не - - сень - ко, вми - ла - ся бі - ле - - сень - ко.
Я - - ге ло - ва - - доч - ка

2. Ягіл - Ягілочка -
Ягелова дочка:
квіточка забірала,
віночок заплітала.

3. Ягіл - - -
На вулицю вийшла,
Як зірнька зійшла.

4. Ягіл - - -
Вибери собі дівчину,
Як червоною калину.

Гуровий Жук

ЯБЛУКА.

Довільна кількість грачів. На майдані. Виряд: Відро з водою та по одному яблуку на кожну дитину.

До повного відра води повільно вкинути яблука, щоб багато води не розхляпати. Вони виплунуть на поверхню води. Кожний грач, без помочі рук, має захопити яблуко зубами й витягнути його з води. Кому це вдасться - може яблуко з'їсти.

ЛОВИ.

Довільна кількість грачів. У домівці або на майдані.

Одного грача вибирають "лисом", а двох інших - "курками". Решта грачів творять коло довкруги лиса, беруться за руки, ходять вколо й співають /на мелодію "Аркана"/:

Підемо на лови,
 Підемо на лови,
 Вплюємо лиса,
 принесемо з ліса,
 Сядемо на грубку
 І пошлем шубку.

Під час цього кури є поза колом, але стараються підбігти до кола й заманити лиса за собою. Завданням лиса є вирватися з кола й полапати курей. Кури мають "курник" - безпечне місце при протилежній стіні, в куточку, чи біля дерева, де лисові не вільно їх ловити. Якщо лис вирветься з кола, кури тікають до курника. Якщо лис зловить одну курку, то вона стає лисом, інша дитина стає курку, а лис стає в коло.

ТЕПЛО Й ЗИМНО.

Довільна кількість грачів. У домівці. Виряд: наперсток, або інший предмет подібної величини.

Один грач виходить з кімнати. Тоді решта ховають у кімнаті якийсь малий предмет, на пр. наперсток. Тоді кличуть його до середини, щоб знайшов заховану річ. Увійшовши, він може рухатися тільки роблячи один крок нараз. По кожному кроці питає: "Тепло чи зимно?" Якщо він ступив у напрямі захованого предмету, то грачі відказують: "Тепло!", а коли віддаляється, то кажуть: "Змино!" Коли наблизиться до схованого предмету так, що може

досягнути його рукою, то гукають: "Гаряче!" Коли знайшов предмет, тоді виходить хтось інший.

ЗМАГАННЯ З ЦИТРИНАМИ.

Довільна кількість грачів. У домівці. Виряд: дві цитрини й два олівці.

Грачів ділимо на дві частини, які стають рядами, паралельно до себе. Кожна дружина дістає одну цитрину й олівець. На збірці гнізда це можуть бути змагання роїв - тоді кожний рій дістає цитрину й олівець. На даний знак, перший грач з кожної дружини котить свою цитрину олівцем по підлозі до протилежної стіни й назад /ц не так легко, як здається/. Тоді цитрину перебирає наступний у ряді, а перший стає на зад свого ряду. У котрій дружині всі грачі перекачали свою дружину так, що першуй є знову на чолі ряду й зробили це перші, та дружина виграє.

ЛОВИ НА СЕРНУ.

Довільна кількість грачів. У домівці. Виряд: дві хустки.

Одного вибирають мисливцем, а другого - серною. Всі інші сидять попід стінами й мусять зберігати абсолютну тишину. Мисливцеві й серні зав'язують очі й ставлять їх на протилежних кінцях великого стола, або круга складеного з крісел. На даний знак мисливець старається зловити серну. Обое можуть робити різні звуки, щоб змилити противника. Коли мисливець зловить серну, тоді вибирають двох інших грачів.

ЗВІРЯТА.

Довільна кількість грачів. У домівці або на майдані. Виряд: олівець і папір для кожного грача.

Грачів ділимо на дві команди. Одна команда відходить на бік і вмовляється, яким звірям буде кожний її член. Тоді вертаються й стають лавою напроти такої ж лави противної команди. Перший з противників може дати новакі що стоїть напроти не більше шістьох запитів, щоб угадати, яким звірям той є. Не можна ставити прямих запитів, як: "Яким звірям ти є?" Можна питатися: "Чи ти великий, чи малий?" "Маєш шерсть, чи ні?" "Їш м'ясо, чи траву?" Поставивши шість запитів, мусить записати на папері, що це за звіря. Тоді його сусід питає свого партнера ітд. Коли вже всі перепитали, ролі міняються. Котра дружина має більше правильних відгадок - виграє.

Коли вже діти добре навчилися грати цю гру, можна її зробити цікавішою так, що всі члени одної команди питають своїх противників рівночасно.

ПЕРЦЕ.

Участь: Рій. У домівці. Виряд: Перце.

Грачі стають тісним кругом. Братчик підкидає перце вгору посередині між ними, а вони всі тоді мають сильно дуги, щоби перце, падаючи, когось ні діткнуло. Кого перце діткне, той випадає з гри. Гра продовжується, поки не залишиться один переможець. Ця гра дуже добре надається на успокоєння новаків, котрі за багато говорять.

ЛИЦАРІ З БУЛЬБОЮ.

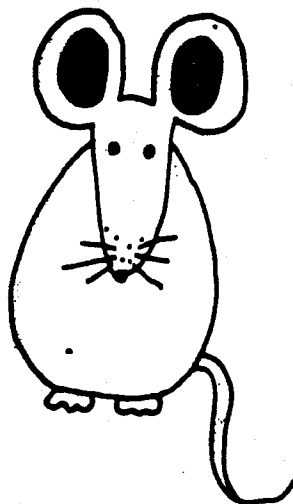
Для старших новаків. Довільна кількість грачів. У домівці або на майдані. Виряд: Стільки ложок до зупи, скільки є новаків і на половину менше малих картоплин.

Грачі діляться на дві команди. Кожна команда даліше ділиться по-рівному на лицарів і коней. Коні стають на руки й коліна, а лицарі ідуть на їхніх спинах. Кожний лицар дістає дві ложки й одну бараболю. одна ложка - це його меч, а на другій тримає бараболю. Тоді стає до змагу з лицарем з противної команди. Кожний лицар старається своїм мечем скинути бараболю з ложки противника, а рівночасно боронячись, щоби той не скинув його бараболі. Котра команда має більше переможців - виграла. Цей змаг можна теж переводити способом елімінації, так щоби залишиться тільки один лицар - переможець.

КОТИК І МИШКА.

Участь: гніздо. У домівці, або на майдані.

Двох учасників назначають котиком і мишкою. Всі інші вторять круг, держачись з руки. Мишка є всередині круга, а котик - поза ним. Завданням котика є дістатися до середини круга й злапати мишку. Грачі мають не допустити котика до середини. Коли йому вдасться прорватися до середини круга й піймати мишку, то ті два грачі між якими він прорвався стають наступними котиком і мишкою.

Подала: Сірий Орел Надя.
/"500 Ігор"/

Самодіяльна Гра

ЯК ПЕТРЕНКИ ХОТІЛИ МУДРИМИ СТАТИ

Одного разу родина Петренків сиділа при сніданку й думала, як їм розумними стати. Справді Ігнатій колись вчився в університеті, а діти Семен та Єлисавета ходили до школи. Однак їхню родину не можна вважати хто-зна за яку мудру.

-Мудрість походить з книжок,- хтось сказав. -Люди, що мають книжки - дуже мудрі.

Вони тоді почали бігати по хаті й числити, які книжки у них є. Числили й числили та начислили вісім чи дев'ять шкільних читанок та одну куховарську книжку.

-Нам потрібна бібліотека,- сказав Семен.

І всі повторювали:

-Нам потрібна бібліотека! Нам потрібна бібліотека!

-Треба тільки придумати, як нам набути бібліотеку,- сказала пані Петренко.

-Я завважила, що люди хвалять думання.

Всі сіли й довго думали. Нарешті Ігнатій видумав.

-Я зроблю бібліотеку! У пивниці маємо дошки, є у мене молоток і цвяхи.

Всі дуже тішились цєю думкою, аж поки Єлисавета майже обурено не заперечила:

- Але це ж буде лише шафа ! А де книжки ?

Всі знову сіли й думали. Семен підскочив й крикнув.

- Я знаю ! Я напишу книжку !

Всі здивувались !

- Так, - повторив Семен. - Книжки нас зроблять мудрими, тож я напишу книжку !

Всі пішли до вітальні та посідали, щоб писати книжку. Але не було чорнила. Що зробити ? Єлисавета казала, що чорнило можна зробити з жолудів й оцту. Рішили зробити чорнило. Хлопці казали, що жолуді можна знайти у лісі. Пані Петренко вбрала свій капелюх, хлопці вбрали гумові чоботи. Всі пішли до лісу шукати жолудів.

Жолудів було тяжко знайти. У лісі всього багато було: каштанів й волоських горіхів та маленьких ліскових горіжків, а ще більше вибірок. Треба було багато знаходитися, щоб знайти жолуді. Нарешті вернулись додому майже не з порожнім кошиком - лише з двома жолудями.

Тоді виринуло питання оцту. Рештки оцту, що мали Семен вчора на холодець вилляв і оцту вже не було.

- Ходімо до пані професорки, - порадила Єлисавета. Родина вибралась до пані професорки, яка недалеко жила. Вона їм сказала, коли хочуть доброго оцту, то повинні поставити бочку сидру до пивниці й за рік - два буде у них оцту досхочу.

- Нам потрібно оцту ще сьогодні, - сказав Семен.

Коли пані професорка це почула, вона радо їм позичила горнятко оцту. Вдома змішали жолуді з оцтом і до вечора мали дуже добре чорнило.

Чорнило було, а Семенові ще потрібно пера. Ігнатій мав залізне, та Семен повчав, що всі поети-письменники пишуть гусячим пером. Єлисавета порадила піти до курника.

Було вже темно. У них було три ліхтарі, а хлопці позичили ще чотири від сусідів.

Родина походом вибралась до курника. В курнику всі вже влаштувалися на ніч, тож треба було їм тихенько шукати пір'я. На бантах спали білі кури, чорні квочки, красі півні, жовті качки й сірі індки, але не було ні одної гуски. Вернулися до хати без пір'я. Коли хлопці з селя побачили ліхтарі, позбігалися подивитися.

— Вечірня парада! — Тішились і зібралися навколо хати. Панство Петренки запросило усіх до хати, дали їм гостинця і роз'яснили, що це не була парада, а лише родина відвідувала курей.

Коли всі гості вже вийшли з хати, Семен сів до писання. Ігнатій згодився побігти до книгарні по перо. Всі пішли з ним. Власник якраз замикав двері.

Почувши їх прохання, вернувся до середини й продав їм перо.

Семен знову сів до писання, та не було паперу.

— Книгарня вже замкнена, — сказав Ігнатій.

Пан Петренко пригадав, що сьогодні мав прийти лист від тітки Агафії, то Семен міг би писати на конверті. Всі вибрались на пошту відібрати листа.

На пошті справді на них ждав лист. Всі дуже втішилися. ²⁷

Одержавши листа, родина аж скрикнула з радості.

- Нам потрібно конверти, щоб Семен міг книжку написати, - роз'яснювала поштареві пані Петренко.

Поштар дав їм чистий аркуш паперу і вони пішли додому задоволені й раді.

Семен знову сів до писання книжки.

Тихенько, родина засіла довкола стола й дивилася. Він вже мав папір, перо і чорнило. Вмочив перо у чорнило, поклав на папір і сказав:

- Але я не знаю, що писати !...

за Лусетою Гілл

" The Peterkin Papers "

переклад Ф. Умурсь

Із Природничого Записника

КАЖАН

Жаль, що так багато людей страхаються й брідяться кажанами, бо в дійсності це – одне з найцікавіших звіряток. Це одинокі ссавці що літають. З інших сотворінь тільки комахи й птиці мають цю здібність. Одначе, в противенстві до птиць, кажани не мають пір"я, а їхні крила – це широка болона шкіри, протягнена від задніх лапок до значно видовжених передніх пальців. Ця болона не заторкає лише палюхів які є в формі гачків, при помочі яких кажан може причепитися й порушуватися на будь якій плоскій, шорсткій поверхні, будь то доземій чи поземій.

Одначе найбільш цікавою є здібність кажанів літати безпомильно в повній темряві. Підставою цієї здібності є їхній гострий слух. У леті кажан видає ряд звуків так високої інтонації, що ми їх не можемо чути, але кажан першорядно чує – їхній відгомін. Ці звуки відбиваються від усіх предметів у довкіллі й по тому, як швидко й як змінені вони повертаються, кажан пізнає не тільки природу предметів, але й свою віддаль від них. Ця своєрідна "радарова система" яка дозволяє кажанові обминати перешкоди в леті, та, що важніше – знаходити поживу – нетлі й інші великі комахи. Їх кажан ловить не ротом, але лапає в мішечок, утворений продовженням болони крил, між задніми лапками й хвостом. Злапавши добичу, в леті переносить її до рота й споживає.

Пізньюю весною самичка народжує одне маля. Перших кілька днів носить його зі собою й кормить під час своїх нічних летів. Маленький кажан держиться впоперек грудей мами, з ногами під її пахом.

Кажани найчастіше гніздяться під уламками кори, в дуплах і під камінням. У Північній Америці вони часто бувають носіями невилічимої недуги сказу, яка переноситься укусом. Тому треба вважати, щоб не турбувати їх, ніколи не дотикати, а коли б когось укусив кажан, слід негайно шукати лікарської допомоги щоб одержати серію щеплень проти виникнення можливої недуги сказу.-

Подав: Сірий Орел Орест.

Г Р И Б И

Поверхню нашої планети заселяють сотки тисяч різних рослин, які помимо того, що безмежно різноманітні, як розмірами, так і формами і внутрішньою будовою, мають між собою спільне те, що вони відживлюються мінеральними речовинами з ґрунту та двоокисом вугля з повітря. Відживлення вищих рослин, відбувається в зелених клітинах з хлорофілом. А використовують для цього рослини соняшну енергію, що для людства покищо лишається недосяжною мрією, особливо в наш час, у час кризи з мінеральним паливом.

Численні реклами в часописах про те що їхній "крам" виростає на "органічній поживі" не відповідає істині. Тільки з мінеральної поживи рослини творять у собі органічні сполуки, (це вже без лапок)!

Тільки тоді, коли органічні сполуки розкладаються на мінеральні складники, вони можуть знову стати поживою рослинам, рослинам вищим, рослинам з хлорофілом.

Та проте помимо вищих рослин існують рослини нижчі. Найбільша група це гриби. Вони відмінні від вищих рослин вже своїм виглядом, себто зовнішньою будовою, якої у вищих рослин нема. Та головна різниця між грибами та вищими рослинами та, що гриби відживляються органічними сполуками.

Численні гриби розміром навіть мікроскопічні, відживляються органічними сполуками, які вони побирають із живих організмів, переважно з рослин. Це паразити, які в природі виконують свою позитивну роль, але в людській економіці вони істоти шкідливі. Із-за дрібного розміру їх називають грибками. Їх вивчає наука фітопатологія. А нас тут цікавлять гриби вищого порядку, яких вивчає наука мікологія.

Гриби, як правило, відживляються органічними сполуками з мертвих організмів. Вони є сапрофіти й виконують у природі винятково корисну працю, бо в процесі мінералізації органічних сполук, вони перші руйнівники мертвих тіл, тому їхня санітарна роль в природі безмежно велика.

Серед грибів нема аж такої різноманітності, як поміж вищими рослинами, але своєю будовою, без стебла, лише з шапкою на ніжці різної форми, різного забарвлення, різного смаку гриби

звернули на себе увагу з непам'ятних часів.

При всій насиченості сучасного людства пристрась іти в природу й шукати (чи збирати) гриби не занепадає. Можна твердити, що гриби, як пожива, вже відіграли свою роль. Лише в обмежених районах на нашій планеті, гриби ще відіграють сяку таку роль, як пожива для людей.

Гриби не дали акліматизуватися, не пішли в культуру, за винятком лише польового гриба, печериці, або шампіньона (машрум), лишилися в природі в дикому стані.

Серед великої різноманітності грибів існують вони різного смаку, тому не всі вони однаково бажані. Найкращий із усіх грибів правдивий гриб, або білий гриб з ботанічною назвою Болетус едуліс.

Коли вищі рослини ростуть від початку вегетаційного періоду до кінця його, себто від весни до осені, то гриби мають свою обмежену добу, коли вони масово з'являються, себто починається так званий "грибний сезон"! Він сполучений з дощовим сезоном, бо гриби люблять вологість не лише ґрунту, але повітря. Тоді гриби масово збирають і заготовляють на довший час, себто консервують їх засолують, маринують, та найбільше сушать.

Грибний аромат специфічний для грибів у свіжому стані, при висушуванні їх концентрується, зростає, збільшується. А коли висушування грибів відбувається не на сонці, а в печі, напр. після випечення хліба, тоді гриб не зсихається а просто припікається й пахощі його збільшуються в багато разів.

Більшу кількість грибів їдять, як страву, коли ж їх не багато та коли вони сушені, тоді їх вживають як присмак. Тому що сушені гриби винятково дорогі в ціні, то їх і уживають у виняткових випадках, на свята, на весілля, на похорон тощо.

Збирати та споживати гриби людство почало ще перед тим, як навчилося хліборобства, тому гриби й архаїчна і страва й присмак. Тому коли український нарід затыгає "стару сиву коляду" (Лепкий), себто пригадує архаїчні часи, тоді й несуться по українській хаті архаїчні пахощі сушених грибів.

Численним рослинам у світі різними мовами присвячена література, включно з пишними альбомами, та мабуть ніяким іншим рослинам, як тільки грибам, присвячено пишні альбоми. Просто тобі побожне ставлення до грибів, яких відкрили, яких пізнали й яких навчилися споживати та наступним поколінням переказали наші архаїчні предки.

А ми, хоч раз на рік, відвертаємося від здобутків кулінарії численних народів і низенько схиляємо голови в пошані нашим предкам, що подбали про нас, далеких, далеких нащадків. В тому якась тяглість, нерозлучність цілого звена поколінь! Гриби, гриби, які ж ви чарівні та дивні!

РОЗГАДАЙТЕ?

ЗАГАДКИ - КОМАХИ

1. Маленьке сотворіня велику злість має;
Кого укусить, само умирає. (бджола)
2. Летить - пищить, сяде мовчить.
Хто його убіє, свою кров прольє. (комар)
3. Лазить над нами
Догори ногами.
Завжди мандрує
Все покуштує. (муха)
4. Уночі літає, вогнем миготить,
а диму не має. (світлячок)
5. Маленький метелик на гілці живе,
Білу, шовкову хатину плете. (шовкопрядка)
6. Ми комашки всі маленькі,
Наші лапки зелененькі.
Як засяє вночі зірка,
Ми в садочку так - пвірінка. (пвіркини)
7. Щоб таку ми мали силу
Як в малих тих сіромах,
Без машин би ми носили
Гори-скелі на плечах. (мурашки)

Подала: сестр. Андріянна Шука.

Приказки

Бог не без милости, - козак не без щастя.

ж ж ж

Вискочив, як Пилип з конопель.

ж ж ж

Говорила небіженька до самої смерти.

ж ж ж

Гапиться, як теля на мальовані ворота.

ж ж ж

Де дрова рубають, там тріски летять.

ж ж ж

Знає кум та й кума та й людей пів села.

ж ж ж

Їли би очі, але душа не хоче.

ж ж ж

Корона йому з голови не впаде.

ж ж ж

Маленьких дітей треба плекати, підростків навчати, а від дорослих вимагати.

ж ж ж

Наварив ти каші, то тепер їж!

ж ж ж

Не викликуй вовка з лісу.

ж ж ж

Не самим хлібом живе людина.

ж ж ж

За Віру Христову!

ХРИЩЕННЯ УКРАЇНИ

Довго побували послы, вислані князем Володимиром, у чужих землях. Бо й далекі сходили вони землі. Побували на Заході, серед народів, що визнають латинську віру, і на Сході у хозарів, що держалися закону Мойсея, вкінці зайшли до Греції, до Царгороду. На раді, що її знову скликав князь Володимир, розказали вони все, що бачили. Найбільш подобалися їм грецька віра. Вона ще найбільше відповідала вдачі народу – глибока думкою, погідна у відношенні до Бога, велична своїм обрядом. Та й давно поширювалася вона в Києві і інших місцевостях, бо в Царгород часто заїздили українці купці, а звіди приїздили грецькі. Більшість ради заявила за новою вірою з Греції. Вибрав її вкінці князь, та рішив перевести на нову віру цілий нарід.

Щоб скріпити ще сильніше зв'язки з Царгородом, що був тоді найславнішою державою в Європі, Володимир одружився з сестрою грецького цісаря, Анною. З Греції приїхали священники. Володимир хрестився сам, а за ним кияни та весь нарід.

Разом з християнством прийшло в Україну й письмо. Від тоді й починається розвиток нашого письменства. Володимир будував церкви, найбільшу в Києві – «Десятинну», – що на неї віддав десятину своїх доходів. Також закладав школи, щоб ширити знання письма та книжки. Саме тому прийняття християнства мало незвичайно велике, рішальне значіння в житті нашого народу, бо прийнято не лише нову, величну віру, але з новою вірою і світло науки, що заясніло від тоді в Києві, і Київ став найбільшим культурним центром цілої східної Європи.

Хрищення України відбулося 988 року тобто 1000 років тому. Ще чверть століття (до 1015) володіє князь Володимир у Києві та і закріплює свою державу, поширюючи нову віру й освіту. За нього українська держава дійшла до найдалших меж, стала наймогутніша, тому й названо князя Володимира «Великим», а Церква зачислила його до святих.

М. Терлецький
Минуле і Сучасне

СВ. МИКОЛАЙ ВЕЗЕ ДАРУНКИ

Тиха нічка, світять зорі,
Сніг біленький мерехтить.
За селом, ген там, під лісом,
Десь дзвіночок гомонить.
З лісу вибігли зайчата,
Поставали на лапках,
Миколай везе дарунки
Чемним дітям на санках.

Свято Покрови

33

Мал. Таня Гасцька

Улюбленим святом серед українців є Празник Покрови, що припадає на 14 жовтня. І колись, і тепер багато храмів у нашому народі є під іменем Покрову Божої Матері. Церква на Січі Запорізькій також була побудована під цим іменем. І запорожці на своїх прапорах мали зображення Матері Божої Покровительни. Тарас Шевченко у своїй поемі "Іржавець" описує таку подію: Коли цар Петро I зруйнував Січ 1709 року, запорожці не дали на поталу ікони Покрови, а забрали її із собою до Молдавії, де знайшли притулок. Але ікона сумувала за Україною і запорожцям увидалося, що Мати Божа плакала.

Ікона Покрови дуже поширена в Україні. Пізнати її по тому, що на простягнених руках Богородиці звисає покровомофор, яким Вона охороняє вірних.

Про походження цього образу пише Епіфаній, учень св. Андрея Салоса (850-936). Описуючи життя св. Андрея, розповідає, що одного разу Мати Божа з'явилась у Влахернській церкві в Царгороді, простягаючи свій омофор над

вірними, що скупчено молились. Ця подія сталася в першій половині 10-го сторіччя.

Свято Покрови установили, мабуть, наші предки, бо греки його не святкують. Згадки про Свято Покрови у богослужбених книгах в Україні є вже у 12 сторіччі. Почитання Покрови було не тільки серед козацтва, але й у кожному нашому війську. Серед українців прийнялася традиція святкувати при нагоді Покрови Свято українського вояцтва. І новацтво у "Готуйсь" та інших дитячих журналах знайде поезії і розповіді про це свято.

В одному вірші новани звертаються до Богородиці Покровительни:

Н. М.

Маріє Діво, Господня Ненько
І України Пречиста Мати,
Тобі несемо молитву щиру,
Тобі ідемо поклін віддати!

Ми новачата ще невеликі,
До Тебе йдемо з дитячим словом;
Покрий Новацтво вкраїнське юне,
Як наших преднів, Своім Покровом.

"Готуйсь"

ОПІКУНКА УКРАЇНИ

Давно це було, ще за панування великого князя Ярослава Мудрого — на початку 11-го сторіччя. Непевні були то часи. Тяжко було будувати державу, працювати над піднесенням її культури, бо часто на наші землі нападали дикі кочові орди. Найстрашнішим ворогом України тоді були печеніги.

Ярослав Мудрий добре розумів, що держава лише тоді буде сильною, коли матиме добре і сильне військо, коли народ буде об'єднаний, освічений. Тому закладав школи, величні, муровані храми, зібрав і списав закони, подбав, щоб його військо мало якнайкращу зброю.

Була велика тривога у Києві. Хмарами підносились над містом дими від пожеж, тисячі-тисячі затроєних стріл свистіло довкола, крики, рев і свист здіймалися раз-у-раз. Здавалося, що Київ обернеться у попелище і руїну.

Тоді Ярослав зібрав полки своїх лицарів-дружинників і вирушив на ворога за місто. Була довга і завзята боротьба. Князь із своїм блискучим ме-

чем і золотим шоломом з'являвся у щораз то іншому місці. Багато було поляглих, слабли сили Ярославової дружини. Тоді Ярослав дав наказ винести з міста образ Пречистої Діви. Ченці із хрестами і хоругвами співали молитви. Князь голосно вигукнув:

— Пречиста Діво, зглянься над нами! Дай нам силу перемогти ворога!

За ним повторили дружинники, рушивши з новим приступом завзяття

Золоті ворота. Реконструктивний рисунок архіт. Олени Корж.

вперед. Ворог почав подаватися. І прийшла перемога, якої давно не було. Це була славна Ярославова перемога, яка врятувала Київ перед заглодою.

Ярослав і його дружина, відігнавши ворога, зложили на полі бою присягу вірності Пречистій Марії.

Того ж року збудував князь величний мур довкола міста і славнозвісну браму в мурі, а на брамі побудував церкву в честь Богородиці. Церква була покрита золотом, а тому браму під нею прозвано "Золоті Ворота". При посвяченні церкви і Золотих Воріт Ярослав Мудрий передав святий Київ і церкву Благовіщення і війська та увесь український народ, Землю Українську в опіку Богородиці і назвав її Опікункою України.

Сестричка Уля
/ "Готуйсь" /

БОРИС —
КИЇВСЬКИЙ
МИТРОПОЛИТ
У ШКОЛІ

Борисові Яромировичеві було дев'ять років, коли його побачив Володимир "Красне Сонечко" перед своїм теремом. Володар саме повертався на білому коні із почотом у замок. Сподобався йому хлопчик і виглядом і відповідями у розмові, тож казав дружинникові намовити батьків, щоб віддали хлопця у школу.

Яромир Остромирич — батько Бориса, був боярином, мешкав з родиною у селі Берестів під Києвом.

Другого дня мати ламала руки, голосила:

— Така мала дитина мусить у школу йти! Таж він у нас одинак! Як же він буде там сам серед зовсім чужих людей? — бідкалася.

А Бориско щасливий. Полюбив школу, бо вже змалку виявляв велику любов до книжки. Швидко навчився читати найтрудніші тексти. Тому й о. Януарій вивищив його понад усіх, зробив його своїм заступником у класі. Борис помагав іншим, перевіряв їхні завдання, заступав учителя.

**

Уже минуло два роки Борисового перебування у школі при Десятинній церкві. Не нахвалиться о. Януарій своїм улюбленим учнем.

Князь Володимир цікавився успіхами учнів першої школи в Україні. Відвідував їх, бував на лекціях. Одного разу, почувши як Борис читає, розповідає своєю звичайною мовою прочитане і як гарно пояснює думки псалмопівця, підійшов до нього, гладив по голові, розпитував чий він, як називається. Князь пригадав собі першу свою зустріч з Борисом:

— Радю, що я спонукав твого батька віддати тебе в школу. Гарно, хлопче, вчися, будуть із тебе люди. Нам треба таких як ти, майбутніх мужів освічених, розумних, відповідальних.

А згодом зняв із себе золоту гривню та при всіх завісив її на ший Борисові. Сказав до всіх дітей:

— Учітеся, діти, знайте, що хто читає книжки, той здобуває справжнє щастя. Книга — це найбільший скарб людей. Як не збудуємо корабля без цяхів, так людина не стане справжньою людиною без читання книжок. Краса воїнові зброя, кораблеві вітрила, а праведникові — читання книжок.

Це був найщасливіший день у житті Бориса.

Минуло кілька літ. Борис став монахом, прийнявши ім'я Іларіон. Став славним письменником. Написав: "Молитву-похвалу" на смерть Володимира Великого, а Ярослав Мудрий вибрав його своїм сповідником, парохом княжої церкви на Берестові. Року 1052 єпископи вибрали Іларіона митрополитом усіх українських земель.

За історичним оповіданням
"Князь Володимир Великий відвідує
школу" — Антона Лотоцького

НОВАЦЬКИЙ ЗАКОН

Ви знаєте, діти, що закон це таке правило, що його мають держави, організації чи навіть окремі люди на те, щоб їм легше було жити. От в містах існує правило, що не можна переходити вулиці, коли є червоне світло. Є закон, що всі діти мусять ходити до школи, чи що уряд опікується тими дітьми, що не мають батьків, платить пенсію всім старшим людям. Є багато законів, які забороняють щось робити, наприклад, красти, неправильно їхати автом тощо. За це карають. Цього пильнує поліція.

Але у нас в Пласті за невиконання закону ніхто нікого не карає інакше тільки тим, що комусь скажуть, що він поводиться не як пластун чи що хтось не хоче бути пластуном і не повинен бути членом роя, гуртка.

Закон в Уладі Пластових Новаків і Новачок каже яким повинен бути новак, новачка. А вони добровільно, взято і радо стараються його виконувати. Коли закону придержуються, стають справжніми пластунами.

Перша точка новацького закону звучить:

НОВАК ЛЮБИТЬ БОГА Й УКРАЇНУ.

Як можна служити Богові?

Олег завжди вранці й перед сном молиться. Він радо згадує як мама його вчила христитися і слів молитов: "Янголе Хоронителю мій", "Богородице Діво" та "Отче наш". Коли часом, забавившись, забуде помолитися, то не може заснути. Мусить встати і хоча б коротко звернутися до Бога: "Дякую Тобі, Боже, за опіку над мамою і татом і всіма нами! За щасливий день! Поможі мені бути добрим завжди для всіх!"

І до церкви Олег любить ходити. Як співають хор чи всі люди, приємно і йому підспівувати. А коли священник проголошує молитви, тоді йому хочеться дивитися на Матір Божу, що простягає руки з-над престолу до всіх людей. Він любить розглядати ікони та

всі малюнки у церкві. Часом пригадує собі, що казав отець про них на лекції релігії. А коли не розуміє, розпитує дома тата чи маму.

Тато і мама обіцяли, що запишуть його в гурток "вівтарної дружини". Тоді буде багато більше всього знати про церкву. Хотів би розуміти про що співають хористи, чого просять в молитвах священник і дяк, що означають ікони та інші малюнки.

Буває, що й Олегові не повезе — розгнівить маму за непослух, наб'є то-

вариша, вдарить сестру, обманить тата, кажучи, що зробив усі задачі, коли справді так не є. При молитві увечорі йому якось ніяково. Тоді просить: "Боже, прости мені! Я справді жалую! Дай мені силу витримати і більше такого не повторити!" А коли така молитва не помагає, тоді Олег йде сповідатися, сказати про все отцеві. І аж тоді стає легко на душі.

Товаришам в державній школі Олегові доводиться часто пояснювати — чому українці святкують свої свята в іншому часі, чому Свят-Вечір у нас є великим святом, чому обов'язково ходимо колядувати, беремо участь у Богослужбах, чому треба постити, чи що український Св. Миколай інший як у англійців чи німців. Олег вміє це все пояснити, бо про це дома, в українській школі та в Пласті часто говорять мама, тато, учителі, братчики. А крім того Олег багато читає. В нього є "Готуйсь", "Веселка", давніші річники "Мій приятель", "Юні друзі" та ще мамині журнали з України "Дзвіночок" і "Світ Дитини".

Часом Олег прислухується до розмови старших, особливо у свята, коли є гості. Вони розмовляють про таких дітей, про які складають казки, оповідання, легенди. На прикладі їх

життя інші діти вчаться служити Богові й Україні. Пізнавайте вчинки таких дітей. Присилайте свої думки про це чи хоч би назви цих книжечок до "Готуйсь", Редакція радо помістить ваші дописи, щоб всі знали якнайбільше про те — як новак, новачка можуть служити Богові.

"Готуйсь"

МОЛИТВА

Прийдіте поклонімся
й припадім до Христа.
Спаси нас, Сину Божий,
що воскрес із мертвих,
співаємо Тобі Алілуя.

МОЛИТВА

Боже великий, єдиний,
Нам Україну храни
Воли і світла промінням
Ти її осіни.

Світлом науки і знання
Нас дітей просвіти,
В чистій любові до краю
Ти нас Боже зрости.

Молимося Боже єдиний
Нам Україну храни,
Всі свої ласки щедроти
Ти на люд наш зверни.

Дай йому волю, дай йому долю
Дай доброго світа
Щастя дай Боже народу
І многая, многая літа.

МОЛИТВА ПЕРЕД ЇДОЮ

Христе Боже,
поблагослови їду і пиття
дітям Твоїм,
бо Ти святий еси,
нині і повсякчас,
і на віки віків.
Амінь.

ПШЕНИЧНЕ ЗЕРНО

(Легенда)

Межею проміж колосистого лану пшениці йде Ісус із апостолами. Спека і довга мандрівка знеслила апостолів. Вони голодні. Зривають ще не зовсім спіле зерно, розтирають колоски на долоні, їдять зерна пшениці. Не їсть тільки св. Петро, кажучи:

— Не їстиму цього зерна. Воно нідоного!

— Петре! — звернувся до Петра Христос — чого так зневажаєш зерно пшениці? Кажу вам, — із того зерна буде хліб життя духовного, тіло моє, за вас ломлене, що даватиме життя вічне.

І взяв Господь у руку пшеничне зерно, дихнув на нього і показуючи його апостолам, промовив:

— Оце вам знак на зернятку пшениці, що сповниться це вмить, що я говорю вам.

Зчудовані апостоли оглядають зернятко та справді бачать маленький знак, що досі його там не було. Беруть інші зерна пшениці, а вони всі із цим знаком.

Це діялося недовго перед Тайною Вечерею, що на ній установив Христос Найсвятішу Жертву. І від Тайної Вечері перемінюється пшеничне зерно на кожній Службі Божій в тіло Ісуса Христа. І не вільно вживати до Богослужби ніякого іншого збіжжя, тільки пшениці. А знак, що його Ісус Христос дав на зерно пшениці, бачимо й досі на кінці кожного зерна.

І лишилась на зерні пшениці печать, щоб не тратили люди і віри й надій. Усім пшеничне зерно Божа є благодать і щасливий той, хто зерна ті сіє!

(За А. Лотоцьким)

ЧУДО В ЗАРВАНИЦІ

У спокійному подільському селі, над річкою Стрипою, що вливається до Дністра, у Зарванці в церкві від соток літ є чудотворна ікона Божої Матері.

Недалеко церкви, що її побудовано над джерельцем-криничкою. Над цим джерельцем колись в давнині мала об'явитись Божа Мати.

У 1957 році безбожні большевицькі поліційні відділи приїхали до зарваниці й забрали цю славну чудотворну ікону. Люди стали наче сиротами без своєї Матері, до якої так часто прибігали з молитвою-проханнями. Та Божа Мати їх не опустила. Цього самого дня люди побачили відбитку Зарваницької ікони Божої Матері у воді джерельця-криниці. Вістка про це розійшлася блискавкою по всій околиці. Почали знову приходити до Зарваниці прощі з сусідніх сіл та міст.

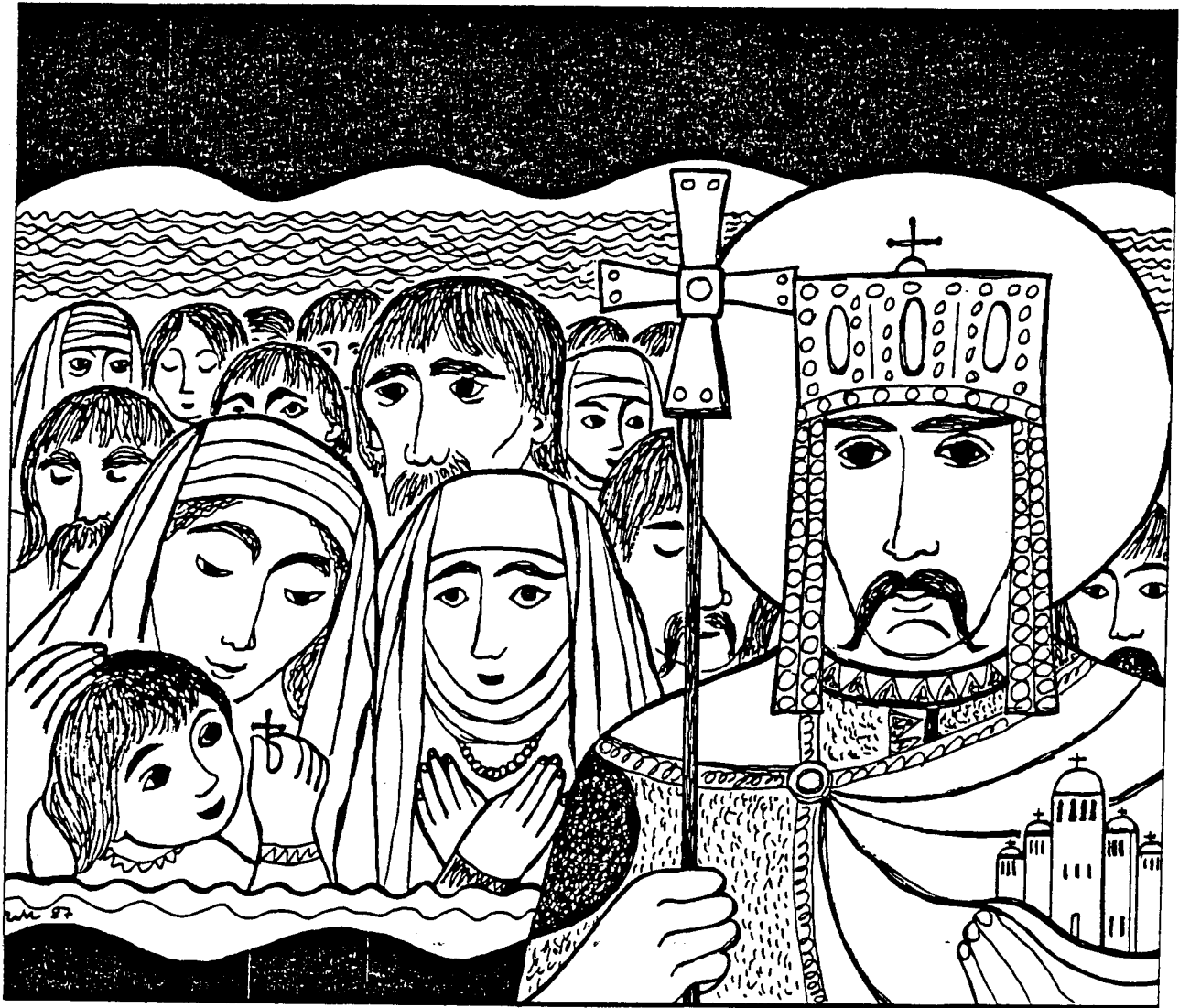
Московсько-большевицька влада, яка усіма силами поборює релігію, занепокоїлась. Приїхала окрема комісія з Києва, щоб на місці перевірити справу.

Комісія оглянула образ Божої Матері у воді й відїхала. Незабаром прибула друга комісія з Москви і теж добре бачила образ у воді. Що думали ці безбожні люди, які оглядали це чудо, годі знати. Бачили, що тут діє Божа сила, супроти якої вони не можуть нічого зробити.

Дня 14 жовтня 1958 року (в день свята Покрови Божої Матері) повернуто забрану ікону та приміщено її в церкві в давньому місці.

Комуно-московська влада, хоч має величезну, сильно озброєну армію та безліч тюрм і різних катівень, оказалась безсилою супроти Божої волі.

Коли взяти до уваги численні появи Божої Матері українській дівчині Ганнусі в селі Середнім, недалеко міста Калуша, то це є вже друге велике чудо, що мало місце в Україні за наших днів.

У С Е В І Д Б О Г А

Знай, дитино, що земля та
І все, що нам треба,
І вода і гай і поле —
Все нам дане з неба.

Сині гори, темні бори,
І левади гожі,
Ввесь прекрасний край наш рідний,
Все це дари Божі.

Теплий дощик серед літа
А в зимі сніжини,
Пестощі, що їх від неньки
Ззнаєш щоднини, —

І душа і серце наше,
І сила й спромога,
І талант і здібність наша —
Дані нам від Бога.

І добро і щастя, діти,
Бог нам зволить дати,
Як будемо пильно вчитись,
Ревно працювати.

Полюбім, що красне й добре,
Усе, що від Бога, —
Це до щастя й добробуту
Найкраща дорога.

Вісті з Аргентини

Буенос Айрес, 7 серпня 1988 року.

До Редакції і Адміністрації
Новацького Журнала
ВОГОНЬ ОРЛИНОЇ РАДИ
пл. сен. Орест Гаврилюк

" З ХРЕСТОМ В УКРАЇНУ" _ Табір УПН на Оселі Ненаситець, Пунта Індіо,
Буенос Айрес, Аргентина вітає Привітом і підписами усіх братчиків, сес-
тричок, новаків і новачок.

Вітаємо Вас з Пластовим Гаслом на 1988 рік як також з думками й настро-
ями до Святкування Ювілею 1000-Ліття Християнства в Україні.

Разом з Привітом пересилаємо знімку проводу й учасників нашого Табору.

З пошаною і Пластовим Привітом

С.К.О.Б.!

пл. сен. Оксана Білинська
опікунка Табору УПН.

ПРИВІТ З НОВАЦЬКОГО ТАБОРУ⁰⁰ З ХРЕСТОМ В УКРАЇНУ⁰⁰

нов. ІДАНКА

нов. АННА АРРЕС

м. л. нов. Костуся АРРЕС

нов. НАТАЛКА ШУЙ

м. л. нов. П'ятіра Заборна

м. л. нов. Наталка Дмитрівська

м. л. нов. Стелла Степанівна

м. л. нов. Зоя Рудьків

м. л. нов. ЛЮСЯ ШАФОВАЛ.

м. л. нов. Фредеріко Касюк

м. л. нов. Юрко ШВАРАЖК

м. л. нов. Орест Вітківський

м. л. нов. Тарас Шаваржак

м. л. нов. Юрко РИФОРС

м. л. нов. МАТВІЙ ЦЮЛЮТА

м. л. нов. Реніс Шаваржак

м. л. нов. Ангеліна Вайлик

м. л. нов. Степан Дмитрівський

м. л. нов. Олександр АРРЕС

м. л. нов. Жанна Андрій Зина

сест. АРІШКА ХАН. МАРІЯ ЗОВАК

БРАТ: ЗОЛОМЕР ЗІМЛІК (Мішель)

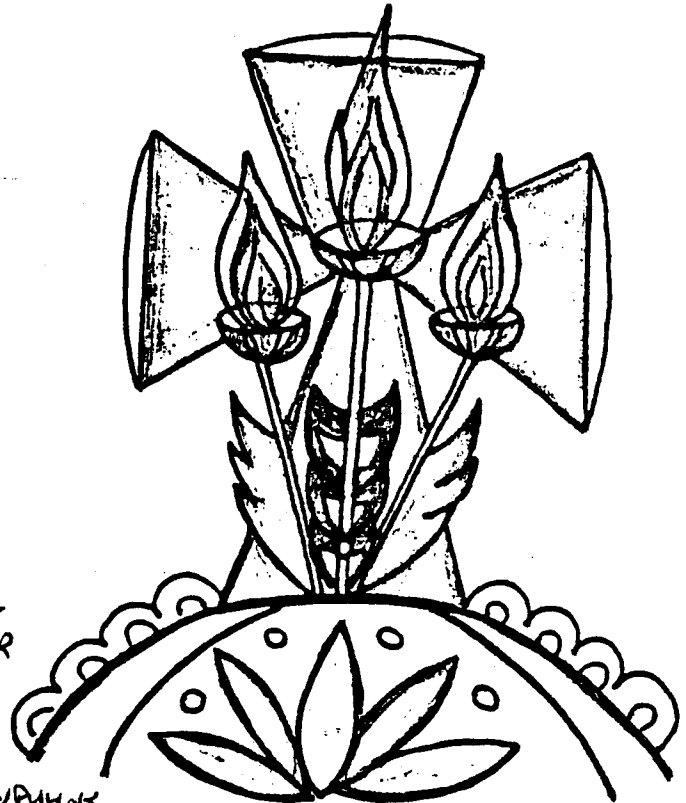
БРАТ ЮЛІАН БАЛУК.

м. л. нов. НАВЛЯ БАЛУК БРАТ: ПАВЛО БУРИНОК

КОМАНДАНТКА сест. Вероніка Баранівська

м. л. нов. ОКСАНА БІЛИНЬСЬКА, сест. Катерина Кошарська.

НА ОСЕЛІ НЕНАСИ-
ТЕЦЬ, ПУНТА ІНДІО,
БУЕНОС АЙРЕС,
АРГЕНТИНА.
СІЧЕНЬ 1988 Р.

Вісті зі З.С.А.

Сторожі Родинного Вогнища

У днях 9 - 24 липня 1988 відбувся на пластовій оселі "Бобрівка" Коннектикит експериментальний підтабір для 7-8 річних новаків і новачок. Табір був призначений особливо для тих які перший раз перебувають далеко від дому, в нових обставинах, перший раз таборують. Щоби цей перехід був гладкий, сприйнятливий і щоб заохотити юних учасників до майбутнього пластування була переведена особлива програма спеціально пристосована для цієї вікової групи. Табір відбуло 14 дітей, 8 новаків і 6 новачок. Провід табору складався з команданта д-р Теодозія Самогулки автора історичного комплексу гор для найменших "Сторожі Родинного Вогнища" який був перший раз переведений на цьому таборі. Допомогали йому в цьому пластуни сеніори Святослав Петрів, Надя Чемеринська, Оля Царинник та Світляна Андрушків.

Новачата відбули прогульку до рун 200 літньої фари вивчаючи як жили люди в давнину, відвідали на човних хатки бобрів вивчаючи життя цих цікавих сотворінь в природі, купались в озері та пережили багато гарних спільних хвилин. Табір відвідали Сестри Служебниці з релігійною гутіркою та Краєва Комендантка Новачок Людмила Дармограй. Адміністрація оселі "Бобрівка" в особах Роми та Павла Черепаків робила все можливе щоб діти були забезпечені всім необхідним витворюючи при тім родинну, теплу товариську атмосферу. Судячи по веселих, задоволених обличчях учасників та їх батьків, підтабір для найменших новачат осягнув свою мету- в крузі свої ровесників новачата набули нові знання з природи та української культури, спільно пережили багато гарних подій та завязали перші вузли пластової дружби.

Світляна Андрушків

Привіт з першого
табору новачків
7-8 літніос —

„Сторожі Рідного Вогнища

на Бобрівці, Комн. пересилає провід
табору:

Смагил Олена - Колектив
Григорук Арарат ХМ
Сестричка Віталіна Гуржиків, Гребен
Сестричка Надія
Сестричка Оля Воронич

Учасники:
Рій „Турки“

Ростик Цимона
Лефко Гдрзвобкий

Алекс Венечковскій
Табуня Гуржиків
МЕСНКУЖКО
АНДРІЙКО ЦВРИННИК

Рій „Спіралі“

Марія Соловйчик
ОКБАН
Роксана Цимона

АНДРЕЯ
LESLIE
ОЛЕСЯ

ПРИВІТІ З ТАБОРУ

ЦАРСТВО МОРСЬКОГО ЧАРІВНИКА

НА ЗЕЛЕНОМУ ЯРІ - ДІТРОЙТІ 1988

ст. м. Гага Шамшук, кохачка

ст. м. Дана Шамшук, Бунчук

ст. м. Мая Шамшук, мисар

ст. м. Лія Цісарук, шизова

ст. м. Ірв Козл, Гніздовий

Селіно
Роза
Оксана

ст. Ага Тімур

Ліса М. Лесер
Меланія Христя Д. Наталія

Чамаре П. Лес П.

Наталія П.

Чуя Кенос

Арес Загудув

Тарас Сабка

Алекса Рогов

Ярослав

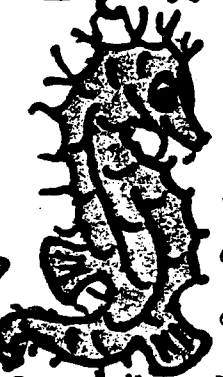
Михо

Бр. Діно

Мисаєв

Діорас

Мисаєв

ст. Моне Тімур
Ліра С.

Лесе Н.
Ларса Брієдєв

Тамара У.

Андрій
Сурона

Тадія К.

Кіра Ф.

Сє. Ліса Суз

Сє. Ага Дєв

Зєно?

Андрєв В.

Агрієв К.

Христя К.

Меланіє

Валіє

Мисаєв

Бр. Діно

Табро

Ярослав

Михо

Бр. Діно

Мисаєв

Діорас

Мисаєв

Діорас

Вісті з Канади

45

1. ХУІІ Крайовий Пластовий З'їзд Канади доручає Крайовій Пластовій Старшині перевести вишкіл гніздових у травні 1988 р. і вишкіл новацьких упорядників у серпні 1988 р. КПЗ'їзд доручає станицям доложити всіх зусиль заохотити та вислати відповідних кандидатів.
2. ХУІІ Крайовий Пластовий З'їзд Канади зобов'язує Крайову Пластову Старшину опрацювати практичну систему заохочування вжитку розговорної української мови в часі новацьких сходів і таборів. Гніздові зобов'язуються впровадити декотрі з цих засобів в життя.
3. ХУІІ Крайовий Пластовий З'їзд Канади доручає Крайовій Пластовій Старшині розмножувати та розсилати по станицях корисні новацькі матеріали з терену.
4. ХУІІ Крайовий Пластовий З'їзд Канади доручає Крайовій Пластовій Старшині вислати листок зв'язку гніздовим і провідникам новацьких груп та станичним два рази до року.
5. ХУІІ Крайовий Пластовий З'їзд Канади доручає станицям зголосити новацькі табори КПСтаршині до 15-го травня, 1988 р.
6. ХУІІ Крайовий Пластовий З'їзд Канади доручає гніздовим відбутися річні сходини з батьками кожного новацького роя і на тих сходинах поінформувати батьків про намічену програму роя та організувати потрібну доривочну поміч упорядникові на цілий рік.
7. ХУІІ Крайовий Пластовий З'їзд Канади зобов'язує гніздових і провідників новацьких груп звітувати КПСтаршині на піврічній базі.
8. ХУІІ Крайовий Пластовий З'їзд Канади заохочує читання журналу "Готуйсь" такими способами:
 - /i/ Кожне гніздо або новацька група принайменше два рази до року висилатиме допис до "Готуйсь" про якусь новацьку подію.
 - /ii/ Вимагати читання "Готуйсь" щотижня в часі сходів новацького роя.
 - /iii/ Пропонувати впорядникам вислати корисний матеріал до журналу.
9. ХУІІ Крайовий Пластовий З'їзд Канади заохочує новацьких виховників виробляти поняття ройового доброго діла через зв'язок із Південною Америкою.

VIII. Рекомендації Новацької Виховної Комісії

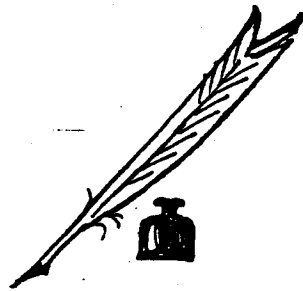
1. ХУІІ Крайовий Пластовий З'їзд Канади рекомендує Крайовій Пластовій Старшині зафундувати видання одного числа "Вогню орлиної ради" /кошт \$500.00 амер./.
2. ХУІІ Крайовий Пластовий З'їзд Канади пропонує впорядникам і булавам новацьких таборів користуватися розданим "Чорновиком таборових умілоостей" і вислати КПСтаршині свої завваги базовані на практиці.

ОРЛИ пишуть

У прилозі привіт із табору 7-8річних, учасниками якого були 14 новачат, у тому три нижче 7 років. Як бачиш, я набув новий досвід із 6-річними. Експеримент удався, виготовлена програма виявилася успішною, іншими словами я свою ціль осягнув і то в різних аспектах. Знання української мови, з виїмком двох "підкинутих" новачок, було добре, а може й дуже добре, коли брати до уваги, що я міг під час зайнять "забавляти" новачат ребусами.

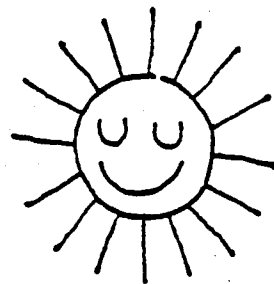
Я дійшов до висновку, що Пласт на поселеннях мусить повернутися до статусу селективної організації. Якщо мені дадуть змогу на КУПО поділитися моїми спостереженнями, я радо зроблю це.-

Старий Орел

ОРДЯЧА ВЗВАГА

ДОБРЕ ДІЛО ?

Три новаки здавали звіт братчикові з доброго діла, що зробили минулого дня.

-Ну, хлопці, що ви доброго зробили вчора?

-Ми перевели через вулицю одну старшу паню- гордо відповіли новаки.

-Як? Усі три?

-Так, бо вона не хотіла переходити!- відповіли новаки.

ж ж ж

ПЕРША НІЧ У ТАБОРІ

-Сестричко, прошу не гасити світла! Я не бачу, як спати.

ж ж ж

-Івасику, побіжи поглянути - барометер тримається, чи впав?

-Прожу не турбуватися, братчику, все в порядку. Він далі висить на стіні.

ж ж ж

Мала Олеся, побачивши великий термометер на стіні будинку:

-Що це таке, сестричко?

-Це термометер, що показує температуру.

-О! А я не знала, що й будинки можуть також мати гарячку.

ж ж ж

Братчик до Василька: -На що ж тобі кальоші? На дворі ж сухо.

-Прожу не турбуватися, братчику, я знайду якусь грязь!

-Вчора увечір, Юрку, я залишив на своєму столику дві чоколяди. А тепер тільки одна. Як це так сталося?

-Бо було темно, прошу братчика, і я другої не побачив.

ж ж ж

Братчик заповідає новакам:

-Перед церквою буде збірка за церквою, а по церкві - перед церквою.

ж ж ж

П Р А В И Л Ь Н И Й З Д О Г А Д

-Твоє хата мусить бути переповнена людьми.

-Звідки ти знаєш?

-Так! Твій пес махає хвостом згори вділ, замість на боки.

ж ж ж

У Ч Н І В С Ь К І Х И Т Р О Щ І

Івасик: -Як це сталося, що ти маєш таку погану оцінку з анатомії?

Юра: -А, знаєш..., учитель зловив мене, коли я рахував свої ребра під час іспиту.

ж ж ж

Ц Е П Е С И К О В А В И Н А...

Учитель: -Борисе, чому твоя задача про пса докладно така сама як у твого брата?

Борис: -Бо ми маємо того самого пса.

ж ж ж

В І Н Т І Л Ь К И П И Т А Є

Мати: -Слухай, Оксанко, якщо ти не зробиш увечері завдання, чекає тебе прикрість, будеш соромитися свого лінивства.

Оксана: -А чому ж учитель цього не робить?

Мати: -Щебто як?.. Що ти маєш на увазі?

Оксана: -Так! Він не робить ніяких завдань дома, а тільки приходиться

до школи, щоб випитати від нас усе, що йому потрібно знати.

ж ж ж

Новак прийшов на лікарські оглядини перед табором.

-Чи ти маєш, Петрику, якісь клопоти з носом, ушима? - питав лікар.

-Так! Багато маю тих клопотів. Завжди мені заваджають, коли знімаю підсорочинку.

ж ж ж

-Васильку, дивись! Курчатко вже викльовується з яєчка.

Василько /подумавши/: -Але як воно туди залізло?

ж ж ж

-Сестричко, я не можу стояти на стійці. Мені недобре.

-Де тобі недобре?

-На стійці!

ж ж ж

Гість по обіді: -Але ж і смачний обід! Мені ще не доводилося їсти такого смачного обіду.

Малий Петрусь: -І мені також. Це перший раз у нас такий добрий обід.

ж ж ж

Після невдалого іспиту Славко так написав до батьків:

-Мені іспити пішли прекрасно. Учителям так подобалися мої відповіді, що вони запросили мене ще раз приїхати і складати їх.

ж ж ж

-Чи у вас можна купити таке мило, щоб з нього була біла піна?

-Звичайно! Але чому ж ти, хлопче, думаєш, що якимсь мило має іншу піну?

-О, так!.. Я, знаєте, купував усяке мило - і жовте, і зелене, і рожеве, але піна була завжди чорною!

ПОРАДИ МУДРОЇ СОРОКИ

Листи для Мудрої Сороки слати на адресу Редакції /див.: II стор. обкладинки/ з допискою: "Для Сороки".

ДОРОГА СОРОКО!

Мої новаки не люблять носити новацьких одностроїв. Чому ми взагалі в Пласті потребуємо мати однострої?

Братчик Славко.

ДОРОГИЙ СЛАВКУ!

Розповім тобі правдиву подію: Цього літа, під час святкувань 1000-ліття в Римі, коли Папа правив торжественну Службу Божу, до базиліки св. Петра надійшов один пан зі своїм сином і донечкою, які були в новацьких одностроях. Чомусь вони запізналися. Тому, що церква вже була заповнена, папська гвардія тата до середини не впустила, але новака й новачку повели перед самий престіл і посадили там з пластовою групою. Така сила новацького однострою!

Сорока

ж ж ж

ДОРОГА СОРОКО!

Я прийшла на новацьке свято в спідничці "міні". А гніздова звернула мені увагу, що це - не можна.

Варварка

ДОРОГА ВАРВАРКО!

Довжину пластової спіднички в кожному краю визначає крайова пластова старшина. Звичайно довжина вагається від 5 см вище коліна, до 5 см нижче його.

Сорока

ж ж ж

ДОРОГА СОРОКО!

Чи на збірці братчик має стояти перед своїми новаками, чи з-заду них?

Братчик з Пасейку

ДОРОГИЙ БРАТЧИКУ!

Ми всі є членами великого новацького круга. Тому стоїмо в крузі поруч з новацтвом /впорядник - на правому крилі роя/, а ніколи не поза кругом.

Сорока

З М І С Т

ВІД РЕДАКЦІЇ.....	1
ДОКУМЕНТИ НАШИХ ДНІВ.....	2
МУДРІСТЬ СІРИХ ОРЛІВ	
Сходини - Сірий Орел Надя.....	4
Новацький Змаг - Сірий Орел Євген.....	5
Заступство на Сходинах - Сірий Орел Надя.....	8
ЩО РОЗКАЖЕМО НОВАЦТВУ?	
Вечір Байдок - С. Гойдин.....	9
Про Гордого Боярина Путятича - Л. Х.....	12
Два Півники - Володимир Шевчук.....	14
МАЙСТРУЄМО	
Княжа Корона з Осінніх Листків - Сірий Орел Денис.....	15
Князь Володимир Великий і Княгиня Ольга - С.О. Денис.....	16
Малюнок - Церква.....	17
ДІТИ СПІВАЮТЬ	
Пластове Отче Наш.....	18
Впав Сніжок - М. Петрів/Сестричка Земля.....	19
Весілля Мороза.....	19
НОВАЦЬКИЙ ТАНОК	
Кривулька.....	20
Ходить Гарбуз.....	20
Барвінок.....	20
Ягілочка.....	20
ІГРОВИЙ КУТОК - Сірий Орел Надя	
Яблука.....	21
Лови.....	21
Тепло й Зімно.....	21
Змагання з Цитринами.....	22
Лови на Серну.....	22
Звірята.....	22
Перце.....	23
Лицарі з Бульбою.....	23
Котик і Мишка.....	23
САМОДІЯЛЬНА ГРА: Як Петренки Хотіли Мудримі Стати -Б.Цмоць.....	24
ІЗ ПРИРОДНИЧОГО ЗАПИСНИКА	
Кашан - Сірий Орел Орест.....	28
Гриби - Г. Гордієнко.....	29
РОЗГАДАЙТЕ? - Сестр. Андріянна Шука.....	30
ПРИКАЗКИ.....	31
ЗА ВІРУ ХРИСТОВУ!	
Хрищення України - М. Терлецький.....	32
Св. Миколай Везе Дарунки.....	32
Свято Покрови.....	33
Опікунка України - Сестричка Уля.....	34
Школа Володимира Великого - Антін Лотоцький.....	35
Новацький Закон.....	36
Молитви.....	37
Пшеничне Зерно - за А. Лотоцьким.....	38
Чудо в Зарванці - В. М.....	38
Усе від Бога.....	39
ВІСТІ З АРГЕНТИНИ.....	40
ВІСТІ зі З. С. А.....	42
ВІСТІ З КАНАДИ.....	45
ОРЛИ ПЛІДУТЬ - Старий Орел.....	46
ОРЛЯЧА РОЗВАГА.....	47
ПОРАДИ МУПРОЇ СОРОКИ.....	50